

Colegiul Richard Wurmbrand Iași

1995 – 2010

De 15 ani învățăm împreună

Comunicări științifice ale elevilor

Limba Și Literatura Română

Relația dintre muzica lui Vivaldi și pastelul din lirica românească

Răzvan Rusu, clasa a VIII-a
Coordonator, prof. Brândușa Chelariu

O dimensiune a existenței umane este asigurată de trăirea sub semnul frumosului pe care trebuie să-l căutăm peste tot în jurul nostru. Acesta își găsește cu prisosință locul în artă, fie că vorbim de muzică – elogiată, printre alții, de Emil Cioran care afirmă că ”numai prin muzică și prin freamăt extatic ajungem la pulsația unitară dintre trăire și stingere, muzica fiind timp absolut, veșnicie orbită”, fie că vorbim de literatura definită ca artă a cuvântului cu valori expresive, fie de pictură, sculptură sau coregrafie, ”arta gestului sublim prin care din exterioră lumea poate deveni interioră”.

Încercarea mea de a vă prezenta două moduri de a vedea și de a simți natura prin muzică și poezie are ca punct de plecare o afirmație a Cellei Delavrancea, cunoscută pianistă, care m-a fascinat: ”poezia cu freamătul ei de dincolo de cuvinte, cu valul ritmului ei, se înrudește cu arta muzicală, este curcubeul prin care se avântă muzica în tensiunea ei vitală”.

În mod concret, m-am oprit la suita ANOTIMPURILE compusă de Antonio Vivaldi și la mai multe pasteluri din lirica românească.

Primele acorduri sonore pe care vă invit să le ascultați sunt din concertul PRIMAVARA. Orchestra exprimă, de la primele măsuri, bucuria naturii care va renaște. Toate au prins viață: firul de iarbă, norii, păsările cântă; trei viori soliste răsună în sonorități scilpitoare, pentru ca, apoi, orchestra să anunțe o pace adâncă.

Iată aceleași trăiri exprimate în versurile lui I. Pillat:

*Lumină pretutindeni! Primăvară
Și verde proaspăt ca un suflet nou
Și mieii albi ca merii albi din țară
Și pacea-n gânduri vechi și-n graiul nou.
E soarele biruitoar. Cireșii
Au ridicat, învinși, steag alb în vânt.
Livezile își numără plăieșii.*

VARA lui Vivaldi apare în Concertul în si bemol major într-o atmosferă toridă; soarele este arzător și răspândește o toropeală moleșitoare. Orchestra încearcă un efort pentru a aduce o linie melodică avântată, dar în zadar. Zefirul sulfă lin dar vântul boreal se ridică primejdios anunțând o furtună ce amenință viața naturii.

În poezie, vara este înfățișată într-o atmosferă de armonie deplină, de echilibru, în tablouri picturale amintind de prima parte a concertului ca în pastelul lui George Cosbuc:

*Liniștea-i deplin stăpână
Peste câmpii arși de soare,
Lunca-i goală: la fântână
E pustiu; și nu se-ngână
Nici o boare.
Și e liniște pe dealuri
Ca-ntr-o mânăstire arsă;
Dorm și-arinii de pe maluri
Și căldura valuri-valuri
Se revarsă.*

Concertul nr.3 în fa major, TOAMNA, sugerează o atmosferă veselă: țărani sărbătorească strânsul recoltei și satisfacția muncii prin cântec și jocuri. Vioara solistă subliniază prin sonorități ample bucuria belșugului, biruința vânătorului, goana încordată a vânatului, foșnetul trist al frunzelor și răpăitul ploii.

Dar bucuria toamnei apare în splendoarea ei în Pastele de AL. Phippide:

*Pe dealuri dogorite de podgorii
Aprinse-n vânt poama coarna
Din sita umui soare roș, cocorii*

*Ca niște sămburi negri se răstoarnă
Câni pline, focuri roșii, chiot, noapte
În vânt zbor de prune coapte pere
Dezmiardă-n drum parfum de piersici coapte
Harbuji buzați, gutui, bronzate pere
Ciulind urechile ca două scufii
Vântat vioi se ascunde-n dosul tufii
Dar vânătorii stau în famul cramei
De dragul vinului și a pastramei.*

Dar peste toate vine și se așterne iarna, magistral cântată în Concertul în la bemol major unde muzica te face să simți tristețea norilor cenușii, tăioasele vânturi reci ce pătrund ființa. Ingenioasa sugestie se datorează violoncelelor, violelor, celor două viori și viorii principale. Viața pusă în pericol de viscol, durerea călătorului ce ajunge acasă ud, înghețat și zgâriat de bucăți de gheață este sugerată prin intervenția contrabasului. Aceasta este iarna – parcă spune muzica și-așa cum este aduce totuși bucurii.

Iernii îi sunt închinată poezii în care sunt cântate puritatea rece a zăpezii, dansul fulgilor de nea, bucuria jocului, dar și crivățul și gerul și viscolul distrugător.

Toate acestea sunt sesizabile în pastelul Viscolul de V. Alecsandri în care sonoritățile muzicale sunt evidente:

*Crivățul din miază-noapte vâjăie prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie,
Viscolul frământă lumea! ... Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urma-i prin potopul de zăpadă.
Și-ndeparte se aude un nechez răsunător...
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!*

Având în vedere acțiunea cathartică, binefăcătoare a artei asupra ființei voi încheia intervenția mea cu întrebarea: POATE MUZICA POVESTI? și voi răspunde DA; cât timp povestirea poate cânta, iar versul poate deveni simfonie.

Viața ca vis ori coșmar

Marta Apetrei, clasa a X-a B
Coordonator, prof. Tudorița Beldie

O concisă poveste chineză atribuită filozofului Zhaung Zi (Chiuang-heu) relatează îndoielile minții privind percepțiile și judecățile, realitatea și iluzia ei: „Un om se visează fluture. Zboară ușor din floare în floare, deschizându-și închizându-și aripile, fără să-și mai aducă aminte că a fost om. Când se trezește își dă seama cu uimire că este om. Dar este om care s-a visat fluture? Sau un fluture care se visează om? Nimeni, se zice, că nu a putut găsi răspunsul la această întrebare.”

Istoriarea cu titlul Visul fluturilor deschide capitolul al 3-lea al cărții Cercul mincinosilor de Jean-Claude Carriere, compus din istorii similare preluate din tradiția persană și arabă, islamică și sufită, învățăturile zen ori înțelepciunea hasidică, dar și din folclorul amerindian, coreean, irlandez. Toate dovedesc că e vorba de o constantă a imaginărilor, o fantasmagorie a inconștientului colectiv, de o obsesie a spiritului uman ce nu poate elucida misterul visului, indiferent de ipostazele în care apare, de la reverie și fantezie până la halucinație, delir, coșmar.

Întrebarea din capitolul al 3-lea “Dacă totul nu este decât un vis, cine oare visează?” formulează una dintre cele mai frumoase teme literare din baroc și romantism, dar și din proza realistă sau modernă, fiindcă fantasticul folosește visul ca o mașinărie cu multe pârghii ca să realizeze aventurile neobișnuite ale ființei ori “spărtura” în coerența lumii reale, balansul între două realități/lumi incompatibile, ezitarea dintre normal și supranormal ce se caracterizează prin interacțiune, mutație/apariție.

Nuvela eminesciană Sărmanul Dionis, capodoperă a prozei fantastice românești, constelează marile teme ale mutației fantastice: mutația metafizică în spațiu, mutația în timp, dedublarea, conversiunea onirică a realității, transfigurarea edenică/magică a realității. Mecanismul epic folosit de M. Eminescu îndeamnă și azi la o interpretare profundă căci depășește romantismul prin articulațiile narative din structura de adâncime și intră în rezonanță cu proza modernă de la mijlocul secolului XX, bunăoară cu o capodoperă a lui Julio Cortazar, Noaptea, cu fata spre cer, prezent în volumul Manuscris găsit într-un buzunar (Editura Polirom).

Sărmanul Dionis are trama epică înrăurată de un prolog teoretic și două epiloguri, ce dau substanță filozofiei nuvelei. Povestea propriu-zisă se desfășoară în 4 secvențe al căror protagonist se schimbă succesiv ca și timpul și locul. Personajul eponim al nuvelei, Dionis, un tânăr copist, trăiește în „capitala României” într-un vag sec. XIX, pasionat de cunoaștere, de stăpânirea timpului și spațiului, dată de științele vechi (astrologie, necromanție). Trăiește într-o casă păraginită, sărăcăcioasă, iar condiția de bastard și orfan îl condamnă la singurătate.

Lubirea și cunoașterea sunt cele două aspirații ale sufletului său. Ateu superstițios, el cercetează manuscrise și cărți vechi cumpărate de la anticarul Riven, dar privește și umbra fetei din casa vecină. Prin forța viziunii, el se proiectează în spațiile dorite, iar cartea de magie îl duce în trecut. Acum este cu totul altul: călugărul Dan care trăiește în Iași, în vremea lui Alexandru cel Bun și are ca mentor un evreu înțelept, maestrul Ruben, care îl inițiază în cabala prin cartea de magie.

Dorința de cunoaștere și mai ales dragostea pentru Maria de care îl separă și diferența socială și rasa monarhală îl împing pe Dionis să caute evadarea în alt timp și spațiu ca să-și poată împlini fericirea. Urmează sfaturile date de Ruben, și amândoi fac schimb cu propriile umbre, prototipuri ale „omului veșnic” și, printr-o ascensiune cosmică ajung în paradisul selenar. Cei doi „arhei” (Dan și Maria) visează același vis în care ajung în fața domniei lui Dumnezeu, marcată de ochiul de foc și proverbul cu litere arabe.

Așadar, Dionis-Dan-arheul sunt cele trei ipostaze ale personajului principal care ajunge la treapta cunoașterii selenare și răvnește la cunoașterea solară. Și în visul său vede că îngerii îi împlinesc voia și se întreabă dacă nu cumva el e Dumnezeu. Nu își duce gândul și vorba până la capăt și se prăbușește, trăgându-l în căderea lui pe Maria, iar cel care se trezește este Dionis. El crede ca e Dan, își amintește perfect experiența paradisiacă și căderea provocată de ispita luciferică indusă de maestrul său, Ruben. În ultima secvență cele trei identități ale personajului se amestecă, faptele ce se petrec acum tulbură și mai mult.

Cine pe cine visează? Dionis se visează călugăr. Coborând dintr-o existență anterioară sau cea de călugăr, Dionis se proiectează peste 500 de ani într-o viață viitoare? Mai mult, călugărul se visează arheu, iar acesta, în visul său, se oprește la ultima poartă care îl separă de divinitate. Vise corelate și visul în vis (mise en abime), iată cele două ezitări ce nasc fantasticul nuvelei eminesciene. Și, în plus, personajului îi corespunde în ipostazele sale umane un dublu non-uman (tabloul tatălui lui Dionis, umbra lui Dan), dar și un mentor (anticarul Riven, maestrul Ruben).

Narațiunea lui Julio Cortazar, Noaptea, cu fața spre cer, se compune din opt episoade ce alternează două istorii. Prima istorie (episoadele 1, 3, 5 și 7) are ca personaj pe un tânăr din zilele noastre care suferă un accident de motocicletă, este dus la spital, operat și apoi agonia îl cufundă într-un coșmar ciudat. Coșmarul configurează a doua istorie (episoadele 2, 4, 6, 8) în care un indian motec se ascunde în pădure căci începuse războiul sfânt și aztecii îl urmăreau, este prins și dus în beciurile templului unde așteaptă să-i vină rândul la sacrificare.

Cele opt episoade se grupează în succesiune două câte două, formând patru secvențe mari ca și nuvela eminesciană. Ezitarea fantastică se naște din balansul între cele trăite de cei doi, motociclist și motec, în timpuri și lumi diferite. Simetrie perfectă, corespondențe multiple leagă între ele episoadele 1 și 2, 3 și 4, 5 și 6. Experiențele trăite de cei doi în ultimele două episoade (7 și 8) se amestecă aproape până la contopirea celor două nopți în care simt apropierea morții, sub lumina aceluiași astru selenar și terorizați de lucrarea aceluiași obiect ascuțit.

Misterioasa carte de magie îl însoțește pe eroul evenimentelor în toate existențele sale, ca probă a pasiunii de cunoaștere împinsă până la transgresarea tuturor limitelor. Datorită ei descoperă Dionis analogia dintre păienjenșul de cercuri roșii de pe o filă a cărții și cercurile înălțimilor cerești, dintre vedere și viziune. Atingând centrul păienjenșului, el alunecă tot mai adânc în trecut, iar din miezul de jăratie al cărții se aude glasul ce îi cere să aleagă timpul în care să se oprească. Cartea de magie îi folosește lui Dionis să facă schimb cu umbra sa, iar Dan-arheul regăsește jăratiful în ochiul de foc și literele roșietice de pe dama lui Dumnezeu.

Aceeași carte de magie reapeare în final, în forma hârtiilor încredințate anticarului de către cei doi ocrotitori ai lui Dionis, împreună cu tabloul ce provocase halucinații și delir. Ea, cartea, pare predestinată lui Dionis, fiindcă îi aparținuse cândva lui Zoro, astru de al cărui nume se leagă prima religie maniheistă a adoratorilor focului. Miezul ei de jăratie conotează însă și flăcările infernului, fiindcă anticarul Riven/maestrul Ruben sunt întrupări pământene ale lui Satana ca să ispitească pe cei doi, ateu superstițios și monah creștin, ca să-i repete cutezanța de a răvni la puterile divine.

Cartea conține taina ultimă a creației; parcursă în șir nu are nici un înțeles și devine lizibilă numai citită din șapte în șapte file. Nimeni, în afară de Dumnezeu, nu știe începutul, mod de a sugera că este „Cartea lumii” al cărei secret odată cunoscut de om, i-ar conferi puteri demiurgice, l-ar transforma în

creatorul altor lumi. Taina cărții se află pe ultima treaptă a cunoașterii ce rămâne intangibilă și pentru Lucifer, și pentru arheul eminescian. Eroul eminescian a avut șansa accesului la absolut și a pierdut-o, de aceea se numește „sărmanul Dionis”.

Cartea îl leagă pe erou de avatarurile sale, dar și de cele ale lui Lucifer. Dubla relație definește și obiectul cheie din proza lui J.C.: cuțitul. Indianul fugărit are asupra lui talismanul și cuțitul, cu aceeași funcție ocrotitoare, când îngână rugăciunea porumbelului ca să aducă luna binecuvântată care îi ferește pe moteci. Toate la un loc nu-l apără de următorii săi azteci, care îl prind strâns cu un lanț aruncat din spate. Mai mult, când i-au smuls talismanul, adevărata inimă și centrul vieții sale, știe că va fi dus pe altar și jertfit sub cuțitul sacrificatorului. Celor două cuțite le corespunde în planul prezentului bisturiul chirurgilor.

Așadar, o carte magică și mai multe cuțite. Obiectele atât de diferite simbolizează experiența ce declanșează balansul între realitate și vis/coșmar, între două experiențe. Nuvela eminesciană enunță teoria metempsihozei în dialogul maestrului Ruben cu învățătorul său despre diferența dintre Dumnezeu și om. Proza lui Jean Cort, lasă câmp liber tuturor presupuzițiilor. Apropierea morții funcționează ca un catalizator puternic, fie trezind memoria abisală, fie precogniția? Omul dobândește o înțelepciune sub tensiunea insuportabilă a sfârșitului, trăind alternativ în două lumi?

Trecerile eroului eminescian de la o existență la alta se realizează prin trei călătorii. Dionis este prins într-un soi de vârtej al timpului care-l duce din Bucureștiul sec. al XX-lea, în anii domniei lui Alexandru cel Bun (călătorie în trecut), Dan și Maria, ca arhei, realizează ascensiunea în paradisul selenar (călătorie cosmică) de unde se prăbușește (cădere cosmică). În narațiunea lui J.C., mișcările duble au sens opus. Mai întâi sunt alunecările în somn ale celui accidentat ca regresii în timp, apoi salturile violente, disperate, ale indianului motec, în viitor.

Călătoriile din nuvela românească, alunecările și salturile din proza argentiniană leagă între ele două vieți înșirate la mare distanță temporală, explicându-se prin reîncarnare/o realitate existențială concurențată de una iluzorie, din cauza schizofreniei/al unui sindrom mai complex al personalităților multiple. Perfecțiunea fiecărei narațiuni stă chiar în această ezitare păstrată cu absolută consecvență. Lecturile multiple nu reușesc să elucideze ambiguitatea fundamentală, dimpotrivă, o confirmă, luminând simetrii și corespondențe între cele două/trei personaje și situații, greu de depistat la început.

Nuvela eminesciană relevă analogia perfectă dintre Dionis și Dan. Au în comun nu doar setea de cunoaștere, ci și solitudinea și modul de vorbire precar, sărăcia materială în contrast cu fantezia și aspirațiile spirituale, nevoia de iubire, atracția față de același tip de feminitate. Antiteza privind credința este doar o aparență, fiindcă Dionis este un ateu superstițios, iar Dan este un călugăr aflat la marginea necredinței de vreme ce acceptă cartea de magie, se convinge de nemurirea sufletului.

Privită din perspectiva lui Dan, proiecția sa într-o existență viitoare ca Dionis, dar și accesul la condiția originară de arheu argumentează interpretarea faptelor în sensul metempsihozei. Privind din perspectiva lui Dionis, este plauzibilă acceptarea unei fantasme numită Dan ca dublu al său, care la rândul său își află dublul în D. arheul. Visul lui Dionis ar fi, așadar, tărâmul în care trăiește călugărul Dan, care la rândul lui, se lasă în voia altei fantasme devenind arheu care, la rândul său, visează și în același vis vrea să vadă fața lui Dumnezeu.

Noaptea cu fața spre cer se compune dintr-o suită de patru oglinzi paralele. Toate elementele din episoadele impare, se reflectă în cele pare. În prima secvență, cei doi, motociclistul și indianul motec, parcurg câte un drum: primul – bulevardul central și aleea străjuită de copaci în lumina soarelui filtrată de edificii; al doilea – poteca întunecată din noaptea fără stele. În ultima secvență, toate elementele simetrice tind să se apropie până la contopire. Și aici funcționează ambele explicații ale faptelor. Accidentul, operația, febra, agonia prin care trece succesiv personajul principal, „motociclistul”, îi provoacă halucinații în care datele realului se distorsionează, fiindcă starea sa a ieșit din normalitate și orice tulburare de percepție, senzație ca și conștiința se poate produce având ca efect dedublarea. Apropierea nopții acuză reacțiile și capătă o turnură de coșmar, prin întâmplările războinicului motec (fuga, capturarea, prizonieratul și pregătirile pentru sacrificiu) care pot fi doar fantasmele durerii și ale fricii.

Și, complementar, aceleași întâmplări se transformă într-o evadare mentală, o istorie cu rol compensator ca să facă suportabilă jertfrea inevitabilă. În același fel, fiecare din cei doi poate fi bănuț că a reușit să întrezărească pe ultimul prag înainte de moarte o existență trecută pe care o ispășesc în prezent/una viitoare. Fiecare dintre ei se află într-o stare intensă de concentrare mentală, încât își poate explora altă existență.

Dincolo de ambivalența, de ezitarea între explicația rațională și cea supranaturală, de jocul magistral cu metempsihoză și dedublarea, cele două texte narative au și alte concordante interesante. Aventura lui Dionis se petrece noaptea, ca și vizita lui Dan la casa lui Ruben/schimbul cu umbra. Există doar

două pasaje – trezirea lui D. în amurg și a lui Dionis dimineața, care ies din regimul nocturn. În Noaptea cu fața spre cer doar primul episod, accidentul de motocicletă, se petrece dimineața și se derulează pe tot cuprinsul zilei, al treilea episod are loc în amurg. Toate celelalte aparțin beznii nopții.

Obiectele care declanșează faptele și teroarea vin de la “celălalt”/ “ceilalți” care se diferențiază prin sacrul religios. Nuvela eminesciană ilustrează, într-o cheie de lectură, tema pactului cu diavolul. Cele două întrupări mefistofelice sunt doi evrei, la ei găsim ecou și căutările ateuului superstițios Dionis și năzuințele prea puțin cavioase ale călugărului Dan. Imaginea ispititorului coincide și cu cea a anticarului Riven (ipostaza evreului care manipulează cărțile și manuscrisele ca obiecte) și cu a maestrului Ruben (ipostaza evreului înțelept care știe să folosească tainele cărții și spiritul ei).

Demonizarea evreului își găsește aici una dintre cele mai ciudate reprezentări, pentru că atât Dionis, cât mai ales Dan, se arată fascinați de înțelepciunea oferită prin intermediul cărților/prin învățătura nemijlocită. Atât inițierea disectă (călugărul Dan e ucenicul maestrului Ruben), cât și cea mediată (Dionis găsește cărți la anticarul Riven) trimit la secretele cabale ce aparțin tradiției iudaice. Și monahul care crede în Dumnezeu, dar și ateul, cel fără Dumnezeu, se află într-un punct critic în care se îndreaptă spre cel de altă confesiune, mai veche decât a lui, ca să afle marile taine ale sufletului.

Sărmanul Dionis recuperează prin cele două istorii o constantă a culturii europene, dată de prezența evreilor, dar și de dramele care au marcat raporturile complicate cu lumea creștină. În arcul de timp ce-i leagă pe cei doi, Dionis și Dan, se întrezăresc cel puțin trei heterosterotipuri ale lumii iudaice: prigonirea determinată de păstrarea credinței proprii (maestrul Ruben pribegeste din Spania în Polonia și Moldova pentru că nu-și „lepăda” legea), condiția de popor al cărții, umbra demonică proiectată de mentalul creștin asupra celui de altă religie. Așadar, ca război foarte vechi, perpetuat de secole, iese din depozitul memoriei.

Noaptea cu fața spre cer coboară în altă istorie, definitorie pentru vârsta cea veche a lumii sud-americane, evocând războiul sacru pornit de azteci, vânarea motecilor ca să-i sacrifice pe altarele templelor, o religie care cere, după un complicat calendar lunar, jertfe umane. Nu întâmplător, indianul motec știe că este hărăzit sacrificiului de când azteci i-au smuls talismanul protector de la gât, gest simbolic anticipând smulgerea inimii din trupul încă viu al celui sacrificat.

Neobișnuită rămâne analogia de formulă epică a celor două narațiuni construite după aceleași principii arhitecturale. Sărmanul Dionis seamănă cu o casă complicată având la temelie prologul, la parter lumea lui Dionis, la un etaj cea a lui Dan, la altul paradisul selenar locuit de arhei, iar acoperișul compus din cele două interpretări, în cheie naturală (boala), și supranaturală (metempsihoza). Parcurgând paliere, nimeni nu poate ști care este cu adevărat parterul și care etajele, așa cum nimeni nu mai poate ieși din sfera circularitate a celeilalte “case”, înălțată de proza lui J.C., în care cele două paliere se tot răstoarnă până ce mișcarea lor devine carusel.

Vrăjitorul – Patul lui Procut

**Diana Cohut, clasa a X-a B
Coordonator, prof. Tudorița Beldie**

Puține romane din alte literaturi au avut asemenea impact asupra mea ca Vrăjitorul de Tim O'Brien, carte căreia Societatea Istoricilor Americani i-a acordat James Fenimore Cooper Prize.

E un roman extraordinar care se citește pe nerăsuflăte și care, la sfârșitul lecturii, îți creează senzația teribilă că trebuie să îl reiei, că multe lucruri ți-au scăpat pentru că era imposibil să te oprești ca să le adâncești. Este un roman pur și simplu acaparator, prin densitatea de experiențe trăite, prin traseul psihologic, construit ca suprapunerea de scenarii diferite alunecând continuu: bildungsroman sumbru și roman de război și mai sumbru, thriller și roman politic, roman de dragoste și al misterului desăvârșit.

Titlul original este altul, In the Lake of the Woods, riscant de tradus, fiindcă este un nume propriu, desemnând ținutul din statul Minnesota, situat la granița dintre SUA și Canada, format dintr-un lac cu o suprafață imensă și cu 15000 de insule, un paradis nordic căutat de iubitorii de natură. Cred că autorul alege acest titlu care îi îngăduie un joc subtil între denotație și conotații multiple, sintagma se încarcă pe tot parcursul cărții cu alte și alte semnificații.

Și titlul și romanul m-au dus spre romanul românesc Patul lui Procut de Camil Petrescu. Distanțele între cele două cărți sunt imense: o lume mondenă și citadină, cu preocupări artistice a Bucureștiului din deceniile de început de secol XX și cu totul altă umanitate, cea americană surprinsă în momente tipice: alegerile pentru Senat, anchetarea crimelor din Vietnam, dramele cumplite prin care au trecut tinerii soldați

în război, traumele celor ce au supraviețuit, toate rememorările în singurătatea apei și a pădurilor, prezent și trecut înscrise în ultimele decenii ale secolului al XX-lea.

Dincolo de asta, asemănările fascinează. Mai întâi, autenticitatea ca miză a celor două cărți. Ea are întâi un substrat autobiografic. Tim O'Brien s-a născut în Minnesota și a luptat ca infanterist în anii 1969 și 1970 în Războiul din Vietnam. Camil Petrescu a cunoscut viața artistică a capitalei, lumea teatrului dar și a redacțiilor, a presei dar și a vieții poetice. A luptat ca sublocotenent pe frontul Primului Război Mondial, jurnalul său de front a fost absorbit în substanța primului roman, Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, al doilea roman pare să absoarbă ceea ce a urmat după încheierea acestuia.

Ca structură narativă, romanele se aseamănă uimitor. În ambele, autorul se instalează în subsolul paginii, intervine și comentează, pune întrebări și face un evantai de posibile răspunsuri, face presupuneri și emite diferite ipoteze fără să elucideze vreuna. Ca epică, scriitorul român exersează diverse formule ale confesiunii, fiindcă romanul se compune din scrisorile doamnei T și însemnările lui Fred Vasilescu, dar subsolul înserează și texte publicistice sau poezii, articole științifice sau trimiteri la politică. La Tim O'Brien, epica se întrerupe ca să facă loc diferitelor mărturii personale și extrase documentare de la procese, din cărți de istorie sau psihologie, din opere literare.

Camil Petrescu dorea să transfere romanul în dosarul unor existențe și apelează la însemnările lui Fred, scrisorile doamnei T, bilete și poezii scrise de Ladima și comentate de Emilia, la care se adaugă mărturisiri cărora documentul (fie articolul ori textul conferinței științifice) le dă garanția autenticității. Cele patru personaje (Fred, doamna T, Ladima, Emilia) se dezvăluie într-o confesiune orală/scrisă. Fiecare face din mărturia sa o oglindă a celuilalt.

Scrisorile doamnei T construiesc în prim-plan imaginea lui Fred, iar în plan secund a lui Ladima. „Într-o după-amiază de august” consemnează la persoana I cele trăite de Fred în patul Emiliei, dar mai ales rememorează iubirea și despărțirea de doamna T, ca și istoria și prietenia cu Ladima. Aceleași întrebări realizează portretul direct, necruțător al Emiliei și, indirect, din comentariile ei, unul tot mai stratificat a lui Ladima. Pe de altă parte, Ladima însuși, prin bilete și scrisori, oferă o imagine purificată parcă în oglindă a Emiliei.

La fel procedează și O'Brien, folosind strategii diferite ca să poată alcătui dosare de existență pentru personajele sale, John Wade și Kathleen, iubita și apoi soția lui, cu destine inseparabile. Există un prezent al narațiunii: cei doi soți s-au retras în ținutul cu lacul imens și păduri nesfârșite din Minnesota după ce John a suferit o înfrângere zdrobitoare în alegerile pentru Senatul American. Epica balansează de la aventura în prezent (dispare întâi Kathy și apoi John, fără urmă), spre trecutul ce scoate la lumină biografia „Vrăjitorului”.

John primise, din copilărie și până după 20 de ani, porecle - “Micul Merlin”, “Micul Houdini”, “John Grăsanul” și “Vrăjitorul” – un mod de căutare a identității, de atingere a eului pur. Mai multe traume, unele insuportabile, îi marchează fiecare vârstă: în copilărie – alcoolismul tatălui, însă cuceritor și carismatic; la 14 ani – sinuciderea tatălui; la 23 și 24 de ani – războiul din Vietnam îl silește să ia parte la masacrul unor sate în care mai rămăseseră doar femei, copii și bătrâni; între ele întâlnirea cu Kathleen și apoi iubirea ce-și păstrează aceeași incandescență.

De fiecare dată, John apelează la magie. Descoperise trucurile și manipulările de la 11 ani și ajunge să facă din magie mijlocul de salvare, cutia cu oglinzi, în care exersează ca să poată supraviețui. Și după Vietnam găsește în el resurse ca să o ia de la capăt și să înceapă o carieră politică: senator, apoi viceguvernator în Minnesota și apoi ambiția de propulsare în Senatul American. Când însă adversarii găsesc “scheletul din dulap”, adică prezența sa în plutonul care a masacrat locuitorii unui sat vietnamez, act judecat de Curtea Marțială, John Wade pierde alegerile într-un mod categoric, iar cariera sa politică este încheiată.

Romanul investighează dimensiunile secrete ale eului desemnate drept „natură”: a pierderii, a căsătoriei, a iubirii, a bestiei, a politicii, a spiritului, a întunericului și a unghiului (cum se intitulează 8 dintre capitolele cărții), iar naratorul recurge la persoana a III-a a relatării. Aceste capitole se întretaie cu alte șapte, intitulate “Mărturii”, compuse din pasaje de o mare diversitate a punctelor de vedere: persoane apropiate de John și Kathleen, extrase din cărți de psihologie și istorie, biografii de magicieni, depoziții de la Curtea Marțială.

Alte șase capitole se intitulează “Ipoteze” și ele aproximează scenarii diferite care să explice dispariția fără urme a lui Kathleen: a fugit cu un iubit, s-a sinucis, a plecat într-o plimbare cu barca și s-a răfăcut pe canale, a avut un accident și s-a înecat. Cercetările făcute vreme de câteva săptămâni nu au descoperit nimic. Dispariția lui John este la fel de misterioasă: și-a ucis soția și fuge ca să nu fie descoperit, alege calea pierderii în ape. Și o ipoteză îi reunește: și-au înscenat dispariția fiindcă pierduseră tot și nu le

mai rămăsese decât iubirea de salvat. Celelalte nouă capitole dezvăluie stări și fapte: nefericirea și amintirea, întrebări și descoperiri, căutări și plecări.

În fond, romanele istorisesc una și, respectiv, două povești de iubire și iluzionare: cea dintre John Wade și Kathleen și cea dintre Fred Vasilescu și doamna T, iubirea lui G. M. Ladima pentru Emilia pare mai degrabă proces de imaginare a unei iubiri ce seamănă cu fervoarea mistică și adulația sacră, nu cu dragostea profană. Cuplul din Vrăjitorul se află prins în magia iubirii care depășește ezitățile anilor de studenție, depărtarea și înstrăinarea anilor de război, revenirea în viața obișnuită, lungul șir de încercări care compun o carieră în viața politică.

Într-o scrisoare trimisă iubitei lui din Vietnam, John proiectează asupra cuplului pe care îl alcătuiau o viziune stranie, comparând-o cu imaginea unei perechi de șerpi vazută pe o cârare, lângă Pinkville, fiecare șarpe înghițind coada celuilalt, un cerc bizar ce aducea capetele lor tot mai aproape. Așadar, iubirea apare drept o reciprocă devorare. De aici și o definiție la fel de bizară a perechii: unu plus unu fac zero. Cercul serpentiform apare de mai multe ori ca imagine a pasiunii trăite de John și Kathleen.

Cele patru personaje camilpetresciene se învârt și ele într-un carusel magic, fiindcă Fred Vasilescu o iubește pe doamna T, iar împrejurările îl împing spre Emilia. Iubirea lui Ladima spre aceeași Emilia provoacă alte vârtejuri lăuntrice. Forțele de atracție și de respingere dintre Fred și Emilia, doamna T și Ladima, prietenia dintre cei doi bărbați, incompatibilitatea dintre cele două femei complică „mașinăria” acestui cvartet devenit carusel erotic.

Cele două imagini ale istorisirilor erotice din romane configurează mișcări controversate. În Vrăjitorul, mișcarea este una centripetă, pentru că John și soția lui se scufundă în interiorul pasiunii lor, căutând un punct absolut, un soi de „aleph” care să îi resoarbă din eșecurile vieții de până atunci. Mișcarea opusă apare în Patul lui Procust, căci tendințele centrifuge tot mai violente îi scot din ritmurile firești ale rotirii existențiale și îi aruncă pe Fred și Ladima de pe „orbită” în moarte.

Patul lui Procust ilustrează observația freudiană că în iubirea oricărui cuplu există patru acțiuni. Vrăjitorul, dimpotrivă, dovedește că fiecare dintre îndrăgostiți posedă în adânc mulți alții care ies din controlabil la suprafață. Istoriile de iubire includ în bucle și răsuciri episoade ale trădării: infidelitate/adulter. Și bărbații, dar și femeile au secretele lor, nedezvăluite sau inexplicabile: Fred se așează, ostentativ, cu diferite femei, doamna T acceptă să i se dăruiască lui D din milă; Kathleen are o aventură cu un dentist.

Pentru eroii romanelor, iubirea nu înseamnă doar trăire, ci și experiență dublă de cunoaștere și autocunoaștere, ea duce la o prefacere lăuntrică profundă și la criză în modul de viață. Nici Fred și nici Ladima nu intuiesc cotitura ce se produce în modul lor de viață după ce au cunoscut ce înseamnă pasiunea. Fiecare vrea să revină la stadiul anterior, dar întoarcerea nu mai e posibilă. În schimb, pentru „vrăjitorul” lui O'Brien, iubirea promite salvarea, dacă nu chiar mântuirea.

În mod curios, toți trei simt nevoia să spioneze: vizitele inopinate ale lui Ladima la locuința Emiliei, supravegherea discretă și constantă a doamnei T de către Fred, mai ales tentativele făcute de John de a afla partea necunoscută din ființa iubitei lui, care continuă și după ce i-a devenit soție. Spionajul dovedește slăbiciune și nesiguranță, dorință de a proteja, dar și nevoia de a lua în stăpânire pe calălalt, de a-l domina din umbră și pe ascuns.

Patul lui Procust lasă nedezlegată taina morții lui Fred Vasilescu: accident de aviație/sinucidere premeditată și minuțios pregătită. Chiar sinuciderea lui Ladima are mai multe cauze, fără ca un episod ori personaj să divulge faptul care a declanșat hotărârea definitivă. Investigația realizată de Fred Vasilescu îl duce spre mai multe ipoteze și, treptat, el parcurge același traseu (în Epilog I). Autorul însuși cercetează misterul morții lui Fred, cautând explicația în caietele de însemnări, în convorbirea cu doamna T (în Epilog II).

Într-o notație din însemnări, Fred scrie despre „lovitura cumplită”, în alt loc face aluzie la „taina pe care n-o știu nici părinții mei, faptul cumplit care e cancerul vieții mele, care mă face să fug de o femeie iubită”. Misterul rămâne de nepătruns și se pot face doar speculații fără acoperire în substanța cărții. Incinerarea înseamnă pentru el ridicarea în fum, care se potrivește cu marea plăcere a zborului, cu pilotarea avionului.

Surprizele aduse de însemnări și de testament sporesc misterul personajelor. Oricât ar fi de proaspătă sau atentă o nouă lectură, ea nu elucidează taina.

Evenimentele ce formează pilonii romanului Vrăjitorul se petrec în timpuri diferite: noaptea obscură urmată de dispariția soției; ziua masacrului din satul Thuan Yen, când se dezlănțuie violența colectivă, urmată de spaima și oroarea simțite diferit de soldații din Compania Charlie; noaptea în care copilul, care a aflat vestea că tatăl său a murit, își ia pușca, hotărât să se ducă în cer ca să-l ucidă pe

Dumnezeu fiindcă i-a ucis tatăl. Se explică astfel îndemnul său obsesiv: „Ucide-l pe Isus!”. Personajul principal își scrutează memoria ca să le scoată la lumina din întunericul absolut ce le acoperise.

Rămâne până la sfârșit incert dacă în acea noapte John Wade și-a ucis soția, într-un acces de nebulie, opărindu-i capul cu apă clocotită din ceainic, așa cum a opărit și mușcata și cactusul, a dus-o la debarcader și a scufundat-o în apă sau Kathleen a evadat din rutina căsniciei de nesuportat. Cealaltă posibilitate este la fel de incertă: cei doi soți și-au pregătit dispariția. Aceleași personaje secundare construiesc, pe rând, diverse scenarii, toate la fel de șubrede și, în același timp, cu aceeași marjă de posibilitate.

Marea enigmă a ambelor romane o formează autorul însuși. El este prezent la început și la sfârșit, atât în notele de subsol consistente, cât și prin relatări ample plasate la „parterul” arhitecturii epice, cu intervenții extrem de interesante pe tot parcursul în Patul lui Procust. Autorul este proiecție și voce auctorială sau pur și simplu un personaj căruia i se conferă o identitate discretă? Cât despre autorul din romanul lui O'Brien, el rămâne cantonat în subsol și nu contește, până la sfârșit, să pună întrebări și să emită comentarii, amplificând la maximum incertitudinea.

Acest autor apare ca Marele Manipulator. El selectează poezii ermetice (Patul lui Procust, Samarcanda, Cer final, Perafa) ale unui personaj ca Ladima și articole științifice (Soarele care moare, Evoluția e oare revolută?) cu impact puternic și asupra lui Fred. Și, similar, în Vrăjitorul, alege pasaje din Edith Wharton și Nathaniel Hawthorne, din Cehov și Dostoievski, din Ambrose Bierce și Sofocle, ca și numeroase citate din lucrări politice, istorice, medicale, sociale. Același autor își recunoaște neputința de a pătrunde în miezul ființei, acolo unde își au sălașul instinctele, unde se deschide uneori hăul în care totul se surpă. De aceea știe prea bine că nu poate explica impulsul care îl îndreaptă pe Ladima spre sinucidere, pe Fred spre zborul cel mai riscant, pe John Wade spre călătoria pe ape. Toți sunt în fond niște „vrăjitori”. Dar oare numai ei? Pe toți, susține O'Brien, misterul ne revendică în cele din urmă și, într-un fel sau altul, se pare, cu toții facem trucidarea cu dispariția...

Scriitori cizăni, cărți și mai cizăni: Ion Budai-Deleanu și José Carlos Somoza

**Iuliana Benchea, clasa a XI-a B
Ligia Acatrinei, clasa a XI-a B
Coordonator, prof. Tudorița Beldie**

Ce legătură s-ar putea stabili, păstrând logica minimală a unui doctor în medicină și ... pianist, psihiatru, dar care trăiește de ani buni la Madrid, deși a locuit și la Caracas, în Venezuela, la Córdoba, în Argentina, și un cărturar transilvănean cu acută conștiință a românității, plecat din Țara Hațegului ca să studieze în capitala Imperiului habsburgic Filosofie și Teologie, ajuns slujbaş chezară – crăiesc și stabilit la Liov pentru treizeci și trei de ani, unde se și stinge.

Primul, J. C. Somoza, se află pe creasta avalului adus de noua generație a prozatorilor sud-americani, romanul Pestera ideilor (publicat în 2000 și tradus în română în 2003) consacându-l. Al doilea este I. B. Deleanu, singular între corifeii Școlii Ardelene prin creație literară, desprins într-un mod inimaginabil de tradiția culturii vechi de origine bizantină. Tiganiada, prima și singura epopee definitivată din istoria literaturii române, subtitulată o „poemation eroi-comico-satiric” oferă tot inventarul epopeii, traversând epocile, de la antichitate la iluminism, dar și un spectacol savuros desfășurat simultan în „subsolul” paginii, susținut de pleiada hermeneuților de toate soiurile care comentează în toate registrele posibilele textul. Epopeea moare, dar ca să renască, fie și sub alt chip: înapoi la Homer!

Și aici se întâlnesc cei doi, J. C. Somoza revine la controversata Seriosoarea a VII-a a lui Platon, din care extrage și motto-ul despre cunoașterea fiecărui lucru și construcția narativă, ce duce romanul într-un punct critic. Pestera ideilor, realizează o mutație a speciei românești, înfinit mai îndrăzneț decât Numele trandafirului de Umberto Eco. Un roman istoric ce se dovedește unul de aventuri detectiviste, care, în fond, ascunde un roman negru și acesta, la rândul lui, acoperă sau justifică romanul filosofic sau înțatic.

O epopee care este un mozaic al epopeilor (Tiganiada) și un roman care aglomerează mulțimi de convenții românești (Pestera ideilor) se întâlnesc într-un spațiu metafizic, cel al spiritului grec, și într-unul ficțional inedit: subterana epicii. Scriitorii, pe care două secole îi despart se apropie deodată străbătând aceeași cale. Ca să regenereze cele două specii fie apopee, fie roman, ei construiesc în „subsolul” textului, oglinda mișcătoare a tălmăcirii sau a comentariului.

Să fie pură coincidență că epopeea românească are douăsprezece cânturi și romanul prozatorului cubanez are douăsprezece capitole? Altă coincidență: Prologul epopeii și Epistola închinătoare le semnează Leonachi Dianeu, iar Pestera ideilor narează întâmplările petrecute la Atena într-o scriere atribuită, în final, lui Filocter din Chersones. Tot coincidență că în "subterană" se desfășoară altă poveste – gâlceavă hermeneutică sau intrigă metatextuală? Inclasabila scriere a lui B. Deleanu, ca și romanul, relatează descifrarea și interpretările altui manuscris, ale cărui taine le deslușesc pe rând, traducătorul, Elena, Elio. Dar de la două-trei coincidențe încolo, lucrurile încep să fie suspecte...

Tiganiada relatează peripețiile unei tabere de țigani, pomită să ajute pe domnitorul Vlad Tepeș în bătăliile cu turcii. Acțiunea propriu-zisă este continuu întreruptă de sfaturi și discursuri, certuri și păruiele. Ca în orice epopee, se înfruntă două oștiri în planul lumii pământești, dar se luptă și forțele supraumane, nu zeii ca la Homer, ci sfinți și draci, cu interferențele ce produc răsturnări de situații și suspans. Episoadele călătoriei în alte tărâmurii îl au ca protagonist pe tânărul Parpangel care ajunge și în rai și în iad.

Epopeea a fost privită din multiple perspective: scriere iluministă, sinteză sau parodie a modelelor clasice, epopee comică și poem burlesc, creație originală din multe întrairi personale, dar și creație barocă. Oricare viziune din cele de mai sus limitează și simplifică.

Pestera ideilor a lui J. C. Somoza polemizează cu diferitele tradiții românești pe care contemporaneitatea le reinventează. Herakles Pontor, cel mai priceput dintre toți Dezlegătorii de Enigme, trăiește în Atena, în perioada vestitei Academii platoniciene și este chemat să lămurească un șir de morți violente ale unor tineri efebii din Academie. Ca și epopeea românească, romanul acesta se poate desface în diferite "cuburi" luate din alte construcții epice, de la romanul negru la cel de mistere, de la Agatha Christie la Jorge Luis Borges și mai departe la Umberto Eco.

Căutând un ucigaș în serie, Herakles Pontor ajunge în miezul disputelor platoniciene, se apropie de mistere și de o credință, aproape o religie secretă, descoperă lucruri noi despre cei apropiați și despre sine. Aparent, romanul nu aduce nimic nou, decât abilitatea și ingeniozitatea cu care manipulează clișee ale diferitelor formule de roman și personaje cu funcții precise.

Amândoi scriitorii însă anticipează suficiența și insuficiența receptării cărților în spirit postmodern, au grijă ca ei înșiși să demonteze mașinaria narativă și să descrie principiile de funcționare. Notele de subsol alcătuiesc al doilea spațiu ficțional, a cărui realitate este evidentă de la început, pentru că el reflectă lumea ficțiunii de la "parterul" construcției epice. Ele devin istoria traducătorului și a traducerii, în Pestera ideilor, și panorama receptării de către un spectru întins de comentatori în Tiganiada.

Ion B. Deleanu recunoaște că țiganiile ale căror peripeții și certuri le narează epopeea nu sunt țigani, prin ei i-a înfățișat pe ai săi. Romanul somozian descrie morți violente care par sinucideri false și Herakles Pantor află, în final, de la Crantor că erau sinucideri sacrificiale de tip ritualic înscenate în sinucideri ca să creeze efectul de asasinat și să disimuleze moartea voluntară. Așa că epopeea și romanul se dovedesc specii absolut înșelătoare, ce derutează complet teoria literară.

Tiganiada poate fi citită ca metatext despre invenție și interpretare. Pestera ideilor ca metatext al traducerii. Cine este traducătorul unei cărți dacă nu lectorul care descifrează atent toate secretele de "fabricație" ale operei, cel ce întoarce scrierea ac pe o mânășă ca să-i vadă și să-i refacă "tăietura" și "cusăturile"? Traducătorul este cititorul regal, cu privilegiul imens al intimității textului tradus, care trebuie el însuși să recurgă la note. Într-una din primele note din subsol, traducătorul face o observație foarte interesantă: "un tâlmăcitor trebuie să fie sincer în notele sale, deoarece minciuna este privilegiul scriitorului."

Între traducătorul papirusului și originalul anonim s-a interpus ca editor Montalo. Alături de traducător de află iubita sa, Elena, devenită treptat un cititor indirect care are acces la text prin intermediul traducătorului când i se confesează asupra incertitudinilor și ipotezelor care îl chinuie. Se creează astfel un colportaj curios al mesajelor secrete îngropate în text. De aici, bănuiala traducătorului că se află în fața unei scrieri eidetice căreia trebuie să-i deslușească subtextul, ca să traducă textul. Traducătorul o definește astfel: "Eideza este o tehnică literară inventată de scriitorii greci din Antichitate pentru a transmite prin scrierile lor chei sau mesaje secrete. Constă din repetarea unor metafore sau cuvinte care, descoperite de către cititorul perspicace, trebuie să-i pună la dispoziție o idee sau o imagine independentă de textul original" (opera citită, p. 37).

Și, în felul acesta, citind despre încercările lui Herakles Pontor de a descoperi enigma crimelor, traducătorul înepă să vadă în fiecare capitol o eideză, o imaginație insinuată care trimite la câte una din muncile lui Hercule: un leu, Hidra. Așadar, lectura cărții are deja un filtru mitologic, înșelător însă, cum reiese din observațiile făcute de Elena și Elio: în epoca scrierii cărții, Muncile lui Hercule nu erau niciun secret și atunci folosirea eidezei pentru a ascunde ceva știut de toți e un non-sens.

Traducătorul, ajuns la capitolul al treilea, recunoaște că receptarea eidezei diferă de la un cititor la altul. El vede în capitolul al treilea o căprioară și o fată cu un crin în mână care strigă cerând ajutor, pe când Elena vede numai o căprioară și, probabil Elio ar zări doar crinul. Și atunci se ivesc bănuielele tâlmăcitorului: imaginile și ideile formate din cărți sunt atât de fragile, încât al traducător ar evoca desigur alte imagini. Și, mergând pe urmele autorului, un traducător este o eideză a acestuia, mereu prezent și mereu nevăzut.

Dar în Tiganiada s-au pripășit în subsolul epopeii o cohortă de cititori, comentatori și interpreți. Nicolae Manolescu alege trei dintre ei figuri emblematice pentru cele trei trepte de lectură: Onochealos (lectura literală), Idiotiseanu (lectura naivă) și Erudision (lectura savantă). Cred însă că sugestiile numelor și intenția intervenției fecăruia sunt mult mai complicate. Toți au nume expresive care conotează tipul de lectură practicat. Și totuși, ar trebui pomit mai întâi nu de la nume, ci chiar de la termenii prin care îi desemnează autorul: cocon, chir, părinte, căpitan.

"Cocon" înseamnă, după DEX, și bărbat, domn (termen de politețe), fiu, fecior dintr-o familie superioară social (învechit și popular), copil mic, abia născut, în timp ce "chir", termen și el învechit ce precedă numele de persoană înseamnă "domn, jupân". Așadar, cei mai aproape de litera textului sunt coconii – Erudițian, Idotiseanu, Codntres, Politicos și Musofilos – ale căror nume sugerează cantonarea în abordarea literală a textului, inocența și limitele ei inevitabile.

Cei numiți chir, părinte, chiar fețe cucernice trec de la abordarea literală spre cea literară, personalitatea lor imprimă o anumită înțelegere și interpretare. Așa cum tâlmăcitorii din romanul Pestera ideilor traduc diferit, și comentarii Tiganiadei citesc în textul descifrat propriile lor proiecții. Numele indică stilul, umorea, fantezia sau opacitatea, într-un cuvânt tipul de subiectivitate și competența de lectură.

Numele au savoare extraordinară: Simplițian și Onochealos ("cap de măgar"), Filologos și Adrofilos, Apologhios și Agnosie ("neștiutorul"), Criticos, Evlaviosul și Ascriteanu ("cârcotașul"), Disdimon, Disdimonescu și Ortodoxox, Sfântoiescul și Sfântoievici, popa Ciuhurezu din Broșteni și popa Nățăroi. Onomastica este mai mult decât grăitoare în cazul altora: Adevărovici și Mândrilă, Tătălau și Răbdăceanu. Uneori cere explicitări, altele nu: Căpitan Alazonios ("lăudărosul") și Căpitan Pățitul, Micromegas ("om mic care face pe marele") și Dubitantius, arhanzii Suflăvânt și Suspusanul.

Faptele relate în Pestera ideilor scot la iveală o bătălie complexă care macină Atena, și ea rămâne multă vreme invizibilă. Pe de altă parte, Academia lui Platon legată de toate tradițiile Cetății, de Misterele de la Eleusis, pe de altă parte, sectele originare din Tracia ce practică rituri orastice cu reminiscențe ale amazonismului și orfismului, dar și ale băuturii provocând delir. Două Grecii, una apolinică având ca emblemă Academia și al cărei filosof este Platon, alta dionisiacă, reprezentată de Crantor. Prima stă sub semnul rațiunii și al înțelepciunii, constituie apanajul unei elite a bărbaților Cetății, cealaltă exaltă forțele iraționale și legitimează dezlanțuirea lor în femei și bărbați deopotrivă.

Epopeea românească enunță explicit lupta ce se poartă între Urgie și Liubovul Sfânt ca două stihii cosmice a căror continuă hărțuire pun lumea în mișcare și o conduc spre ființă ori neființă, spre haos ori cosmos. Această bătălie secretă a semnalat-o Ioana Petrescu: "Umanitatea are de ales între ființă și neființă, între anarhie și armonie socială (legea, instituită de Vlad, Romândor, parțial croul de baladă Argineanul), sau universului antierotic, dominat de Urgie și amenințat cu neființa (țiganiile)".

Romanul scriitorului sud-american dezvăluie și alt soi de război, mult mai subtil, de natură spirituală. În capitolul al VII-lea, Platon enunță ideile din Scrisoarea a VII-a, care este considerată de mulți comentatori cea mai sigură ca paternitate platoniciană, iar de alții apocrifă. Platon, aici personaj, vorbește de cele cinci trepte ale cunoașterii unui obiect: numele obiectului, definiție, imaginea, discuția intelectuală și Obiectul în sine. Totodată, Platon afirmă că scriitura ajunge la primele două (nume și definiție), iar celelalte îi sunt inaccesibile: cuvântul scris nu e imagine, nu gândește ca să aibă acces la treapta discuției intelectuale, nu are cum să ajungă la Ideea în sine.

Parul propus de Filotext lui Platon rămâne suspendat în discuția ce are loc, dar el este reluat. Este un pariu cu două aspecte: Platon susține că oamenii aleg ce-i mai rău din ignoranță, limite în cunoașterea lor (de aici, mitul celebru al peșterii), iar Filotext crede că dintr-o pornire, ce zace în fiecare și nu poate fi explicată nici rațional, nici în cuvinte. Scrierea lui Filotext demonstrează existența acestor forțe iraționale ca și posibilitatea literaturii de a le exprima. Și, simultan, altă demonstrație, că literatura poate parcurge toate cele cinci trepte ale cunoașterii, cele cinci elemente ale înțelepciunii.

Numele și definiția figurează într-o scriitură normală. Ca să creeze imaginile, Filotext a inventat eideza: un capitol conține imaginea unui leu, altul - a Hidrei, ultimul - a merelor de aur din Grădina Hesperidelor. Prin eideză, ideile nu mai au legătură cu scriitura, ci cu imaginația cititorului. Dar pentru discuția intelectuală, avea nevoie de o voce din afara scriiturii, iar ca să realizeze un fel de dialog, avea

nevoie de două voci. Așa se naște dialogul din subsolul cărții și povestea celor doi, tălmăcitor întemnițat de un nebun. Ei compun al patrulea element al cunoașterii, „ființe de hârtie”, nu din carne și sânge.

Abia acum similitudinile cu epopeea românească devin frapante. Autorul fictiv căruia îi aparține textul, Leonachi Diancu are o biografie: voluntar în războiul nemților cu turcii, ajunge la slujbă la „austrieni” și trimis asupra „franțușilor” cade rob la Mantua; prizonier în Galia, dobândește carte și învață mai multe limbi dar, ca priceput ostaș, ajunge căpitan și este trimis cu oastea în Egipt, prilej ca să caute originile neamului propriu țigănesc. Dacă Leonachi Diancu corespunde lui Filotext, rolul tălmăcitorului îl are Mitrea Perea, vestit cântăreț, formând împreună cu suita comentatorilor, cel de-al patrulea element, adică discuția intelectuală.

Amândouă scrierile apar când specia respectivă (epopeea, romanul) își diversificaseră formulele risipindu-și vitalitatea până la epuizare. Amândouă se întorc „la origini”, adică la întrebările fundamentale asupra literaturii ca act de cunoaștere. Pestera ideilor e o polemică implicită cu Platon, cu viziunea care limita accesul scriiturii la toate cele cinci elemente ale înțelepciunii. Începând cu titlul, Pestera ideilor, se poate citi și ca roman ironic, în sensul înalt, filosofic, dar și ca roman ce reînvie o tradiție accesibilă doar celor inițiați.

Mult mai misterioasă este „jucăreaua” lui Ion Budai Deleanu, rămasă în manuscris, publicată după un secol, ca și când autorul nici n-ar fi fost interesat să ajungă la public sau ca și când știa că scrie pentru un public din viitor. Cred că secretele acestei cărți au rămas până azi nepătrunse, că în structura de adâncime se află bine criptat un mesaj. O posibilă cheie oferă notația din finalul Epistolei închinătoare: „Dat: 18 mart 1812. La piramidă. În Egiptet”. Pe paginile primei variante a Tiganiadei autorul însuși desenase o piramidă.

O explicație a propus Arnold Helman, într-un studiu Anagramele din Tiganiada. Piramida reunește marile simboluri (pătrat, triunghi) pe care le-au perpetuat societățile secrete. Istoricul literar Mircea Voidea asociază parola folosită de Horia în cursul răscoalei din 1784 - „la gorun”, cu precizarea lui B.Deleanu - „la piramidă”. Este tot o parolă, un semn de recunoaștere?

Să ne gândim că hieroglifa MR, folosită de egipteni pentru piramidă semnifică „munte”. Făcea o corelație autorul român între piramida egipteană și piramida compusă din Munții Carpați? Răspunsul ar însemna un nesfârșit șir de speculații, privind „transhumanța” centrelor spirituale de-a lungul timpului. Oricum, în piramidă se află camere cu funcții tainice, peșteri îmblânzite. Și orice peșteră se află în interiorul unui munte sau a unei movile.

Limba Franceză

La francophonie en brèves

Irina Cobiliță, clasa a X-a A
Coordonator, prof. Carmen Budean

MOTTO

“J’ai appris l’italien pour parler au Pape l’espagnol pour parler à ma mère, l’anglais pour parler à ma tante, l’allemande pour parler à mes amis et le français pour parler à moi-même.”

(Charles Quint)

La Francophonie designe l’ensemble des populations utilisant le français dans la communication.

Le jour de 20 mars a été déclaré “La journée Internationale de la Francophonie”.

Il y a environ 200 millions parleurs dans le monde entier.

Il ya 56 Etats et gouvernements qui ont décidé d’adhérer à la Francophonie.

En Europe centrale et orientale, la connaissance du français est associée à l’appartenance à l’Europe unie: ses trois capitales, Bruxelles, Luxembourg et Strasbourg sont francophones et au sein des Institutions de L’UE, le français est langue de travail avec l’anglais.

En Amérique du Nord, c’est affirmer une identité culturelle.

En Afrique Subsaharienne, le français permet d’accéder à l’éducation de base. Le français est la langue du développement, de la modernité.

Le français est l’une des deux langues de travail à l’ONU, l’une de deux langues officielles du Comité International Olympique, la seule langue universelle des services postaux, la langue principale de l’Union Africaine.

POURQUOI PARLER FRANÇAIS EN ROUMANIE?

1. La culture des Roumains est principalement d’origine française. La Roumanie peut se vanter avec plusieurs écrivains francophones célèbres dont: Eugène Ionesco, Mircea Eliade, Panait Istrati, mil Cioran, Julia Hasdeu.

2. La présence de la langue française ne se limite pas à un deux continents mais elle s’étend aux cinq continents.

3. Dans la majorité des pays européens le français est la seconde langue étrangère enseignée.

4. Le français tout comme d’autres langues représente face à l’anglais-langue de la globalisation économique-une alternative comme langue de la diversité culturelle.

5. Le français est une des langues officielles de nombreux organismes internationaux: Nations Unies, Union Européenne, Unesco, NATO, La Croix Rouge. Le Comité Olympique International.

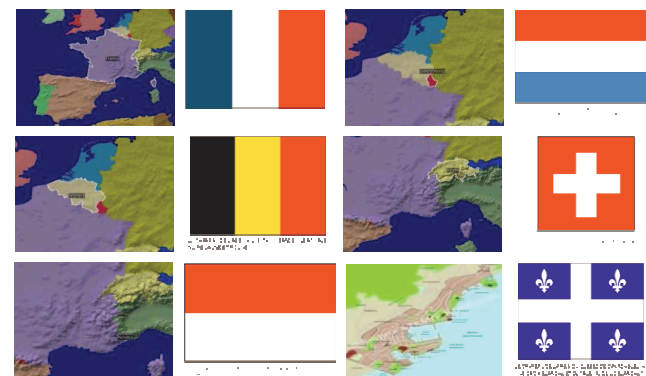
6. Les pays du monde francophone sont parmi ceux qui investissent le plus en Europe; ils sont placés parmi les premiers investisseurs étrangers en Roumanie.

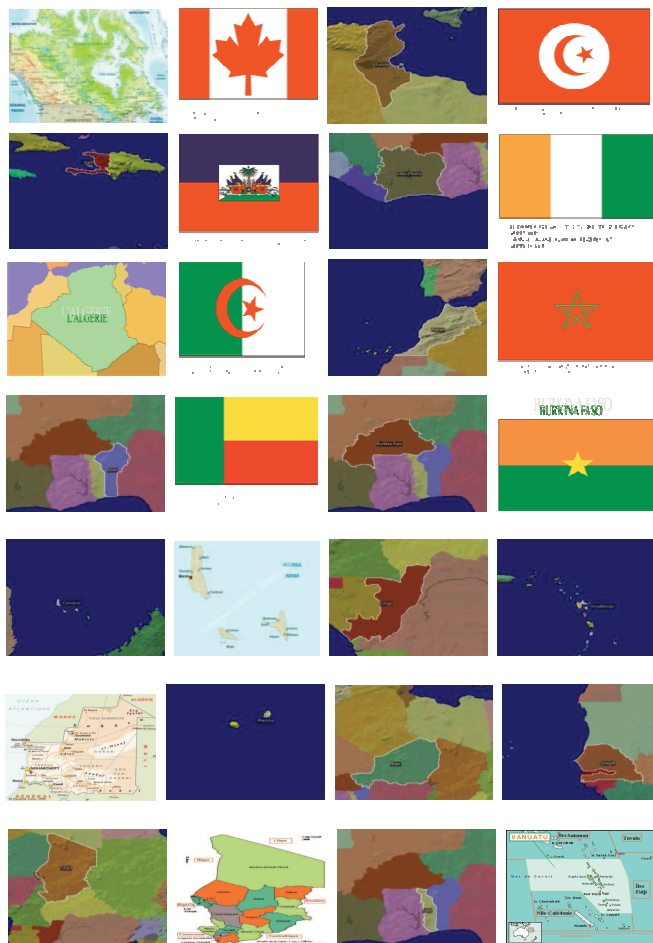
7. De plus en plus des touristes francophones viennent visiter et découvrir les richesses historiques, culturelles et naturelles de la Roumanie.

8. Le français est langue officielle dans les débats européens, il est parlé dans les trois capitales administratives de l’Europe: Bruxelles, Luxembourg, Strasbourg.

9. En plus de l’intérêt qu’il peut présenter dans les relations entre les personnes, le français est aujourd’hui très important dans le domaine professionnel. Plus de 2000 entreprises francophones sont installées en Roumanie et représentent un formidable bassin d’emplois¹⁰. Les pays francophones sont parmi les destinations préférées des touristes. Chaque année plus de 75 millions de touristes du monde entier visitent des pays comme: la Tunisie, le Maroc, la Suisse, la Belgique pour ne pas parler de la France.

VOICI QUELQUES PAYS FRANCOPHONES

Istorie

William Cuceritorul

Emma Andreea Jilavu, clasa a IX-a A
Coordonator, prof. Lavinia Beșliu

Născut în jurul anului 1028, William era fiul ilegitim al Ducelui de Normandia, Robert I și al Herleve – cunoscută și sub numele de Arlette – fiica unui tăbăcar din Falaise. Cunoscut printre contemporanii săi sub numele de “William Bastardul”, faptul că era ilegitim i-a conturat cariera de când era încă tânăr. La moartea tatălui său în 1036, William a fost recunoscut de familia sa ca moștenitor – o excepție de la regula generală care cerea excluderea ilegitimilor de la succesiune. Unchiul său a condus Ducatul cât timp acesta a fost minor și suveranul său, Regele Henry I al Franței l-a înobilat la vârsta de 15 ani. Din 1047, William s-a confruntat cu rebelii din Normandia și amenințări din partea nobililor vecini, inclusiv un atentat de invazie a fostului său aliat, Regele Franței Henry I în 1054 – forțele franceze au fost înfrânte în bătălia de la Mortmer – și în 1057. Succesul militar al Ducelui de Normandia și reputația de care se bucura l-au ajutat să negocieze căsătoria sa cu Mathilda, fiica Contelui Baldwin al V-lea al Flandriei.

Pretențiile sale la tronul Angliei au fost bazate pe afirmația sa că în 1051, Eduard Confesorul i-a promis lui tronul – erau veri distanți – și ca Harold al II-lea a jurat în 1064 în favoarea succesiunii lui sale la tron. Mai mult, William avea susținerea Împăratului Henry al IV – lea și aprobarea papei. I-au luat șapte luni pentru a se pregăti pentru invazie. A folosit 600 de vase pentru a transporta 7000 de oameni – inclusiv 2000-3000 de cavaleri – peste Marea Mănecii. **Care erau drepturile lui William la corona Angliei?** E suficient să examinăm genealogia lui pentru a vedea că sunt **nule**. Ducele de Normandia nu avusese rude comune cu bunul rege Eduard decât o soră a bunicului și mai mult decât atât era **bastard**. De altfel, în secolul al XI-lea coroana engleză numai Winton-ul putea s-o atribuie. **Promisiunea lui Eduard?** Argument neconcludent, pentru că Eduard promisese coroana tuturor celor care ar fi putut s-o pretindă și nu avea dreptul s-o promită. Dar Lanfranc și William, oameni dibaci și care dădeau totdeauna dorințelor o aparentă morală, pusese ră la cale o întreagă mașinărie diplomatică împotriva singurului concurent periculos: Harold, fiul lui Godwin și cumnatul lui Eduard. Nefericitul Harold fusese făcut prizonier, după un naufragiu aproape de Ponthieu, de către comitele de Ponthieu, apoi eliberat de William și transportat la Rouen. Acolo, ducele îl făcu să înțeleagă că este complet liber, dar cu o singură condiție, aceea de a presta omagiu lui William și a deveni, în sens feudal, “omul său”. În cursul acestei ceremonii, Harold trebui să depună un jurământ despre care nu se știe nimic precis. Jurase s-o ia de soție pe fiica lui William sau să susțină drepturile acestuia la tronul Angliei? În orice caz a făgăduit sub jurământ ceva ce a fost invocat apoi împotriva lui.

La 28 septembrie 1066, cu ajutorul unui vânt favorabil, William a debarcat în Pevensey și în câteva zile și-a stabilit tabăra la Hastings. Înfrângând mai devreme o invazie a Regelui Norvegiei în bătălia de la Stamford lângă York spre sfârșitul lui septembrie, Harold a adunat forțat oameni, chiar și neexperimentați, pentru a înlocui veteranii și a mers spre sud pentru a înfrunta noua amenințare.

William a fost încoronat de Crăciun în 1066 la Westminster Abbey. Trei luni mai târziu era destul de încrezător să se întoarcă în Normandia lăsând la conducere doi regenți – unul din ei era fratele său vitreg Odo. Totuși, i-a luat șase ani pentru a-și revendica cucerirea și chiar și atunci trebuia să înfrunte constant complotul și lupta de ambele părți ale mării.

Nu există situație mai ambiguă decât aceea a lui William în Anglia. Legal, el dorea să treacă drept suveranul legitim – un membru al vechii familii regale, un continuator care nu dorea să introducă nicio schimbare; de fapt, este un cuceritor, înconjurat de cinci sau șase mii de cavaleri hrăpăreți, cărora le-a promis pământ și pe care va trebui, desigur, să-i înzestreze cu proprietăți. Deși se putea afirma că sunt de aceeași seminție cu anglo-danezii și veri foarte apropiați cu anglo-saxonii, normanzii s-au transformat atât de profund într-o sută cincizeci de ani, încât niciun englez nu le mai înțelegea limba.

Totuși, prin ce mijloace un grup de normanzi, izolați într-o țară străină, într-o vreme când mijloacele de comunicare erau groașe și încete, aveau să se mețină și să guverneze? Dar în același timp avantajele cuceritorilor erau destul de numeroase; aveau în William un adevărat conducător, care venea din Normandia cu o serioasă experiență de suveran; ei se loveau de o rezistență locală, dar nu de o rezistență națională; aveau mai ales o vădită superioritate a armelor. După înfrângerea huscarilor lui Harold, nicio armată din Anglia nu se mai putea opune cavaleriei feudale a normanzilor. În afară de acestea, ei știau să

construiescă fie pe coline, fie în plin șes, pe niște “mobile” artificiale, castele fortificate, care, în lipsa artileriei, erau inexpugnabile.

Era în firea Cuceritorului să facă ca acțiunile sale cele mai arbitrare să poarte masca dreptății. Pentru a distribui normanzilor domeniile făgăduite, trebuia să-i despoaie pe învinși și începu prin ai lipsi de pământ pe trădători, aceia care luptaseră pentru Harold. Apoi profită de numeroasele revolte pentru a anexa coroanei noi teritorii. Cu o înfricoșătoare asprime, reprimă o răzmeriță în nord, dă foc tuturor satelor de pe un întins teritoriu, apoi construiește splendidul castel de la Durham. În sfârșit, ultimul rebel saxon, Hereward the Wake, fiind învins, trece la organizarea regatului.

Noua nobilime engleză era formată din oamenii Cuceritorului, regele normand era înconjurat de o curte, *Concilium* sau *Curia Regis*, care corespundea aproape cu Witan-ul saxon. William, ca odinioară Alfred sau Eduard Confesorul, “își poartă coroana” de trei ori pe an, la Westminster, la Winchester, la Gloucester, și purta “profunde discuții cu înțelepții săi”. Baronii, episcopii, abatii i-au parte la Consiliu nu din datorie națională, ci din obligație feudală față de suzeranul lor.

Cucerirea normandă nu e urmată de o ruptură brutală cu trecutul. Această ruptură ar fi fost imposibilă. Cum ar fi putut cinci mii de oameni, fie cât de bine înarmați, să silească un popor întreg să renunțe la vechile obiceiuri datând de mai multe secole? Dimpotrivă, William, care se considera succesorul regilor saxoni, a făcut bucuros apel la legile și la instanțele lor de judecată. El păstrează toate acele instituții saxone care serveau scopurilor sale. Fyrs-ul, sau recrutarea în masă, va deveni, îndată ce populația țărănească se va consdiera aliata coroanei, o forță utilă. Pentru a definitiva procesul de centralizare politică, în 1086, la Salisbury, a cerut să i se presteze jurământ direct de către vasalii vasalilor săi, astfel încât credința față de rege a trecut înaintea oricărui alt fel de loialitate.

Cuceritul se angajase față de papalitate, în clipa când obținuse sprijinul acesteia, ca să reformeze biserica Angliei. Ajudat de Lanfranc, mare om de stat mai curând decât mare om al bisericii, și-a ținut cuvântul. Două dintre reformele ecleziastice ale lui Lanfranc sunt importante prin consecințele lor îndepărtate:

Își lua obiceiul de a întruni “sindoruri” sau adunări ecleziastice, în același timp cu Marele Consiliu. Mulți prelați luau parte concomitent la adunarea feudală – în calitate de seniori laici – și la sinodul clerului;

Lanfranc și regele vroiau să aibă asupra bisericii Angliei drepturile pe care ducele le avea asupra bisericii din Normandia, adică nici un papă nu putea fi recunoscut în Anglia fără consimțământul regelui, nu putea întreține niciun fel de corespondență cu Roma fără știrea lui, deciziile conciliilor engleze nu aveau valabilitatea fără aprobarea lui și, în sfârșit, baronii și slujbașii regelui nu putea fi judecați de curțile ecleziastice fără asentimentul acestuia.

Afirmându-și din primii ani aiuceririi autoritatea asupra nobilimii și a bisericii, William pune astfel, bazele unei mari monarhii, dar el nu este un suveran absolut. A jurat, la încoronarea sa, să mențină legile și obiceiurile saxone; trebuia să respecte drepturile feudale pe care le-a acordat oamenilor săi și accepta autoritatea bisericii. Dintre cei trei fii, pe care nu-i făcuse niciodată părtași la opera de guvernare, preferatul său era al doilea, William Rufus, sau cel Roșu, numit astfel din cauza culorii îmbujorate a obrazului său, lui i-a lăsat moștenire coroana Angliei. Lui Robert, fiul cel mai mare, pe care nu-l stîmna prea mult, i-a lăsat până la urmă – și asta cu regret – Normandia, prevestind că, sub un asemenea suveran, nimic bun nu se va întâmpla acolo. Al treilea, Henric, nu primi decât cinci mii de mărci de argint. William a petrecut ultimele luni de domnie în Normandia, luptând contra regelui Filip, care voia să anexeze un domeniu al acestei provincii Coroanei franceze. Pe când asedia orașul Mantes, a fost victima unui accident absurd: calul i-a alunecat, pe o pantă înverzită, și regele s-a lovit puternic cu burta de oblanțul șei, suferind o contuzie internă, ce i-a provocat o hemoragie fatală. Pe 9 septembrie 1087, regele și-a dat obștescul sfârșit. Refuzând să fie dus după moarte în Anglia, William a cerut să-și afle odihna veșnică în Normandia natală, fiind înhumat la temelia abăției „Sfântul Ștefan” din Caen. Astfel, și-a găsit sfârșitul cel care a schimbat pentru totdeauna destinele Angliei.

Bibliografie

Mauvois Andre, *Istoria Angliei* vol. 1, Editura Politică, București, 1970.
<http://www.royal.gov.uk/HistoryoftheMonarchy/KingsandQueensofEngland/TheNormans/WilliamItheConqueror.aspx>

Winston Churchill

Alin Maffei, clasa a IX-a A
Coordonator, prof. Lavinia Beșliu

Pe 30 ianuarie 1965, Marea Britanie aduce un ultim omagiu lui Winston Churchill: funeralii naționale în care nici un amănunt nu este lăsat la voia întâmplării, din moment ce au fost planificate de ani de zile sub numele de cod Hope Not. De la Trafalgar Square la Catedrala Sfântul Paul, sicriul fostului prim-ministru este purtat pe străzile Londrei până la malul Tamisei. Apoi o șalupă urca pe fluviu, iar docherii înclină brațele macaralelor într-un ultim salut, adresat defunctului. Mai grandioase decât cele ale unui șef de stat sunt funeraliile pe care le rezerva Anglia marilor săi oameni. Și totuși, dacă nu ar fi fost al doilea război mondial, în cursul căruia a întruchipat cu atâta forță și obstinație rezistența țării sale, oare ar mai fi fost Churchill altceva decât un politician oarecare?

Winston Churchill vede lumina zilei în 1874, în Oxfordshire. Descendent al ducelui de Marlborough, moștenitor al unuia dintre numele ilustre ale Angliei, un mare gurmand, el trăiește viața unui fiu de familie bună. Intră cu greu la Școala Militară de la Sandhurst luptă în Indii, în Sudan și se face remarcat în timpul războiului burilor din Africa de Sud (1899), datorită articolelor scrise pentru Morning Post și mai puțin pentru faptele de arme. Ca și tatăl său, Lordul Randolph, este ales deputat conservator în 1901. Iată cum îl descria socialistă Beatrice Webb: “prima impresie: un agitat – aproape modul insuportabil; egocentric, cu pretenții, superficial, reacționar, dar și cu multă îndrăzneală, cu originalitate - nu de spirit, ci de caracter. Tenacitatea lui, curajul și marea tradiție pe care o are în spate îl pot duce departe, cu condiția să nu se poticneasă și el ca tatăl lui”. Dar Winston nu se va poticni. Dimpotrivă, supraviețuiește mai ales propriei sale lovituri de teatru pe 31 mai 1904, atunci când, atacând politica economică a guvernului, părăsește Partidul Conservator și trece pe băncile opoziției liberale. Decizia este considerată de alegători o trădare, odată cu venirea la putere a liberalilor în 1906, Churchill îndeplinește pe rând o serie de funcții în ministerul britanic.

În această epocă prinde contur portretul sumbru potrivit căruia Churchill – care în 1911 reprima grevele docherilor și ale feroviarilor – este dușmanul declarat al clasei muncitoare. După eșecul dramatic al expediției din Strâmtoarea Dardanele (1915), cariera politică a lui Churchill este aproape terminată. În lupta cu turcii, Antanta pierde aproape 200000 de oameni. Churchill este făcut răspunzător, fiind îndepărtat la următoarea remaniere ministerială.

Perioada interbelică reprezintă pentru el o lungă “traversare a deșertului”, cu excepția unei scurte perioade în funcția de cancelar la Finanțe, care recompensează ruptura sa de liberali și revenirea în rândurile Partidului Conservator în 1924, lui Winston Churchill nu i se mai încredințează responsabilități guvernamentale.

Considerat un “belicos” la finele anilor 1930, Winston Churchill are o poziție singulară într-o Anglie care se lasă amăgită de promisiunile iluzorii ale politiciii de appeasement (impacare). Partizan al rezistenței împotriva lui Hitler, el se numără printre puținii care nu sunt surprinși de agresiunile Germaniei naziste. În septembrie 1939, este numit prim lord al Amiralității, funcție pe care n-a mai ocupat-o. Demisia lui Chamberlain marchează o cotitură în cariera sa politică. Pe 10 mai 1940 regele îi cere lui Churchill să formeze un guvern de uniune națională, iar în discursul său de investitură, noul prim ministru se arată intransigent: “(Politica mea) este să pornesc la război pe mare, pe uscat și în aer [...] Nu vă ofer nimic altceva decât sânge, muncă, sudoare și lacrimi...” Churchill capătănd dintr-o dată o statură de legendă.

Dezastrul francez lasă Marea Britanie să înfrunte de una singură Germania, bombardamente masive se abat asupra porturilor și marilor orașe englezești începând din 8 august 1940. Rezistența se bazează pe curajul aviatorilor din Royal Air Force și pe voința lui Winston Churchill. “Niciodată, în toată istoria, cei mulți nu au datorat atâta recunoștință unui număr atât de mic de oameni”, afirma prim-ministru. Cumulând portofoliul Aparării și șefia Cabinetului pe toata durata războiului, Churchill a întreținut legături cu Franța liberă, într-o vreme în care americanii ezitau să acorde încredere generalului de Gaulle. Totodată, el favorizează alianța cu americanii, singura modalitate, în opinia lui, de a obține victoria. Și, dacă este necesar, Churchill anticomunistul acceptă orice alianță împotriva hitlerismului, în care vede răul absolut. Uneori, dă dovada de cutezanță incredibilă: pe 3 iulie 1940, el dă ordin să fie scufundată flota franceză de la Mers el-Kebir, pentru ca aceasta să nu servească intereselor dușmanilor. Dar tot lui îi sunt imputate și o serie de erori strategice, cum ar fi speranța absurdă de a determina Turcia să intre în război alături de Aliați chiar din 1940. “Winston are o sută de idei pe zi, din care trei sau patru sunt bune” - îl ironizează președintele Roosevelt. Churchill își manifestă talentul diplomatic cu ocazia întâlnirilor care pregătesc perioada postbelică, la

Teheran, în noiembrie 1943, dar mai ales la Ialta, în februarie 1945, unde îi împărtășește lui Roosevelt temerile sale că Europa ar putea cade sub jugul comunist, după dispariția nazismului, dar președintele american dorea să convingă Moscova să intre în război împotriva Japoniei. Conferința de la Ialta schițează o nouă hartă a Europei, în care Churchill vede o umilință. Pe 8 mai 1945 survine victoria atât de mult așteptată, poporul englez profită de acest prilej și uită, pentru scurt timp, tribulațiile carierei politice a lui Churchill.

Printre toate tribulațiile unui om deopotrivă ambițios și cu convingeri ferme, se găsea o singură constantă: anticomunismul. Încă de la începutul anilor 1920, indignați de faptul că rușii albi au fost lăsați baltă de englezi, Churchill denunța bolșevismul ca fiind "cea mai rea, cea mai distrugătoare, cea mai degradantă dintre toate tiraniile istoriei". Deși, își menajează aliatul sovietic în timpul celui de-al doilea război mondial, Churchill nu își uită convingerile profunde. În opinia sa, conferința de la Ialta, care oferea pe tavă comuniștilor o parte a Europei, a fost un eșec răsunător. Asupra Europei s-a lăsat o "cortină de fier", afirma Churchill cu prilejul unui discurs ținut la Fulton (Missouri), pe 5 martie 1946. La data respectivă, fostul prim - ministru era în opoziție, fiind înlocuit în iunie 1945 de laboristul Clement Attlee, pe care Churchill îl persifla cu amărăciune: "În fața la Downing Street 10, a oprit un taxi gol. Din el a coborât Attlee". În septembrie 1946, la Zurich, el emite o idee originală: "Ne trebuie un fel de Statele Unite ale Europei. Pentru a îndeplini această sarcină urgentă, trebuie să se producă reconcilierea Franței cu Germania". Dar tot el preciza că Marea Britanie nu va participa la proiect decât indirect.

În 1951, dificultățile guvernării laboriste îi ajută pe conservatori să câștige alegerile. Winston Churchill își ia astfel revanșa și se întoarce în Downing Street 10. Timp de patru ani, el încearcă să refacă economia Angliei, cu ajutorul Planului Marshall American, însă acest al doilea mandat este mult mai puțin elocvent decât primul. Începând din 1949, Churchill are proleme de sănătate cauzate de vârsta înaintată. Prietenii îl sfătuiesc politicos să renunțe la putere. Pe 5 aprilie 1955 el demisionează și se retrage din viața politică, asistând neputincios și indignat la dezmembrarea trepată a Imperiului Britanic. Moare pe 25 ianuarie 1965, în urma unei congestii cerebrale. Marea Britanie își plange ultimul erou și aduce omagii celui care a reprezentat cel mai bine marea și independența ei.

Bibliografie:

Bernd Jordan, Alexander Lenz, *100 de personalități ale secolului XX*, Editura ALL, București, 2003.
Larrousse, *Personalități care au schimbat istoria lumii de la Primul Război Mondial până în prezent*, Editura Rao, București, 2003.
Mauvois Andre, *Istoria Angliei*, vol. I, Editura Politică, București, 1070.
Norman Rose, *Winston Churchill. O viață de rebel*, Editura ALL, București, 1998.
<http://www.number10.gov.uk/history-and-tour/prime-ministers-in-history/winston-churchill>
http://en.wikipedia.org/wiki/Winston_churchill

Anglia în timpul domniei Elisabetei I Tudor

**Daniel Nedelcu, clasa a IX-a A
Coordonator, prof. Lavinia Beșliu**

Epoca elisabetană reprezintă „Perioada de aur” din istoria Angliei. A fost punctul culminant al renașterii engleze, al înfloririi poeziei, muzicii și a literaturii, în special a teatrului (William Shakespeare, Thomas Kyd etc.). A fost de asemenea, perioada explorărilor și a expansiunii teritoriale (coloniile britanice), în timp ce pe plan intern Elisabeta I a susținut reforma.

Dinastia Tudorilor

“Războiul celor Două Roze” a fost un conflict intern între două case regale – Casa de Lancaster (roza roșie) și Casa de York (roza albă) pentru succesiunea la tronul Angliei. Casa de Lancaster a avut sprijinitori în special în sudul și vestul țării, în timp ce sprijinitorii Casei de York proveneau în special din zonele de nord și de est. Războiul celor Două Roze, cu marea său număr de victime din rândul nobilimii, a fost o cauză principală a scăderii puterii aristocrației, ceea ce a dus la creșterea puterii monarhiei centralizate a dinastiei Tudor, creată prin căsătoria dintre Henric al VII-lea al Angliei (sau Henric Tudor) și Elisabeta de York.

Astfel, primul rege ce aparține dinastiei Tudorilor, de altfel fondatorul acesteia, este Henric al VII-lea. Henric al VIII-lea a fost al doilea monarh al Casei Tudor, succedând tatălui său. Rămânând faimos

datorită celor 6 soții (care au sfârșit în diferite moduri – exilate, decapitate sau au murit din cauza unor boli) și deoarece a început separația de Biserica Romei. După moartea acestuia, fiul său, Eduard al VI-lea a devenit primul monarh englez crescut în spirit protestant, dar a murit la 6 ani după venirea sa la tron, la vârsta de 14 ani. Înainte de a muri, acesta a numit-o pe verișoara sa, Jane Gray, fiica lui Lady Frances Brandon, nepoata lui Henric al VII-lea, regina Angliei. Jane a domnit doar nouă zile și nu a fost încoronată, de aceea cel de-al patrulea monarh oficial Tudor este Maria Tudor (sau Maria I a Angliei), fiica lui Henric al VIII-lea și a lui Catherine de Aragon, soția exilată în Spania. Aceasta s-a căsătorit cu regele Filip al II-lea al Spaniei și a reinstaurat catolicismul în Anglia, a persecutat protestanții, inclusiv pe sora ei Elisabeta I, cel de-al cincilea și ultimul reprezentant al dinastiei Tudorilor, devenită regină la 17 noiembrie 1558 după moartea monarhului precedent.

Elisabeta I Tudor

Elisabeta I (în engleză *Elizabeth I*) (7 septembrie 1533 – 24 martie 1603) a fost regină a Angliei și regină a Irlandei din 17 noiembrie 1558 până la moartea sa. Elisabeta I a fost al cincilea și ultimul monarh al casei Tudor (primii fiind Henric al VII-lea, Henric al VIII-lea, fratele său vitreg Eduard al VI-lea, verișoara sa Jane și sora sa vitregă, Maria I). Și a rămas cunoscută și ca “Regina Fecioară” sau “Gloriana”.

S-a născut în 1533, din căsătoria lui Henric al VIII-lea al Angliei cu Anne Boleyn, care, cu puțin timp după nașterea fetei, a fost decapitată. Avea 3 ani când toată lumea din curte a uitat de ea, unde până atunci fusese răsfățată. Era o fată înțeleaptă, învățată, cu un caracter violent, dar știa să rămână și izolată; a crescut între intrigi și comploturi, care au făcut-o precaută și bănuitoare. În 1558, la numai douăzeci și cinci de ani, la moartea surorii sale Maria, i se încredințează soarta țării, care a devenit slabă și săracă în urma războaielor și a luptelor religioase. Elisabeta jura *că îi va purta de grijă până la moarte*. Aceste cuvinte au constituit pentru ea un jurământ cât se poate de real, lucru de care miniștrii și consilierii s-au convins imediat ce au cunoscut caracterul noii stăpâne. Fiind convinsă că soarta i-a prilejuit urcarea pe tron, în timpul celor patruzeci și cinci de ani de domnie își îndeplinește sarcina cu multă maiestruozitate și siguranță în sine.

În plus, în aceeași perioadă, Francis Drake a devenit primul englez care a înconjurat globul; Francis Bacon și-a expus viziunile filosofice și politice și s-a produs colonizarea Americii de Nord, sub Sir Walter Raleigh și Sir Humphrey Gilbert. Elisabeta a fost o domnițoare temperamentală și uneori indecisă. Indecizia sa, considerată a fi un defect de către consilierii săi, a salvat-o deseori de alianțe matrimoniale și politice nefericite. Asemenea tatălui ei, regele Henric al VIII-lea, Elisabeta a scris poezie și proză. Domnia sa a fost marcată de prudența în ceea ce privește acordarea de onoruri și demnități. În timpul domniei reginei Elisabeta, au fost ridicate la rang nobiliar doar opt persoane: un earl și șapte baroni. Elisabeta a redus de asemenea numărul consilierilor săi privați, de la treizeci și nouă la nouăsprezece și ulteriori la paisprezece. În timpul domniei Elisabetei I, Biserica anglicană devine Biserica oficială. Regina a stabilit o Biserică ce reprezenta un compromis între credința protestantă și cea catolică.

În anul 1587, Maria Stuart, regina scoțienilor a fost executată de Elisabeta I, pentru că a complotat împotriva ei. Elisabeta îl acceptă însă ca moștenitor pe fiul Mariei, Iacob al VI-lea Protestantul, al Scoției.

Expansiunea Angliei și marii exploratori

Bazele Imperiului Britanic au fost puse în timpul domniei Elisabetei I (1558-1603). Sub domnia sa, sprijinul statului pentru explorarea navală a “Noilor Lumi” a crescut foarte mult și în 1580 Sir Francis Drake a devenit primul englez care a navigat în jurul lumii. Relații de schimb și comerciale au fost deja stabilite peste mări de Compania Indiilor Orientale, înființată în 1600. Totuși, deoarece Anglia era în război cu Spania, care avea cel mai întins imperiu în cele două Americi, colonizarea engleză în cele două Americi era aproape inexistentă în secolul XVI. Prima tentativă de colonizare a fost făcută pe insula Roanoke, de pe coasta nord-americană, în 1585, de către Sir Walter Raleigh. Această așezare nu a rezistat, și Anglia nu va mai avea nici o tentativă de explorare și colonizare în cele două Americi, până în 1604, după pacea încheiată cu Spania.

Sir Francis Drake a fost un corsar, navigator, neguțător de sclavi și inginer englez din era elisabetană. Drake a fost numit cavaler de către regină și a fost al doilea comandant în flota engleză ce a luptat împotriva Armadei spaniole în 1588. A murit de dizenterie după ce a atacat fără succes San Juan, Puerto Rico în 1596. Faptele lui sunt semi-legendare și au făcut din el un erou pentru englezi, dar pentru spanioli el este asemenea unui diavol. Sir Walter Raleigh a fost desemnat să descopere teritoriile necunoscute în Lumea Nouă și să le ia în stăpânire, în numele reginei. Prima lui expediție a luat în stăpânire pentru Anglia țărmul Atlanticului de la nord de Florida

Confruntarea cu Spania

La moartea Mariei I Tudor, Filip al II-lea al Spaniei își pierde statutul de rege al Angliei (deși fusese co-regent cu soția sa) în favoarea Elisabetei I. Acesta rămâne cu iluzia că tronul Angliei trebuia să-i apar-

țină. Astfel, fiind amenințată de pretențiile dinastice ale regelui Spaniei Elisabeta I ajută militar rascoala Țărilor de Jos (ceea ce duce la pierderea unui important venit), îi amenință supremația pe mare și, mai presus de toate, sprijină acțiunile de piraterie a lui Francis Drake, John Hawkins și alții, care produc pagube Spaniei.

Filip al II-lea complotază împreună cu Maria Stuart a Scoției împotriva Elisabetei I, fapt descoperit și ce a avut ca urmare decapitarea refugiatei scoțiene. În acest context, după o lungă perioadă de pregătiri, nehotărâtul Filip al II-lea ordonă invadarea Angliei.

Sume uriașe de bani sunt alocate construirii celor 140 de galere, plus muniție și alimentele necesare celor aproape 30000 de soldați. Papa promite ajutor financiar cu condiția ca trupele să pășească pe pamânt britanic. Uriașa flota formată din spanioli, portughezi și italieni numită "Invincibila Armada" întâlnește o vreme neprielnică ce îi întârzie ancorarea în insulele britanice. Când aceștia ajung în Strâmtoarea Mânecii sunt blocați de flota britanică care, deși era inferioară numeric, avea o strategie mai bună și armament mai bun și era condusă de Charles Howard, Francis Drake și John Hawkins, marinari (sau pirăți în cazul ultimilor doi) experimentați, ce au trecut prin nenumărate astfel de lupte. Astfel, adăugând acestor atuuiri incompetența la comandă a duceleului de Medina-Sidonia și a ofițerilor săi, flota engleză a învins Invincibila Armada, aceasta întorcându-se nici o treime din ceea ce fusese când ridicase ancora din portul din Lisabona.

În urma acestei victorii, Anglia devine cea mai mare putere pe mare și întemeiază colonii în Asia și în cele două Americi ce pun bazele Imperiului Britanic care la apogeul expansiunii sale ocupa 20% din suprafața uscată a Pământului.

Bibliografie

Mauoris Andre, Istoria Angliei vol. 1, Editura Politică, București, 1970

Randell Keith, *ELISABETA I și GUVERNAREA ANGLIEI*, Editura ALL, București,

http://ro.wikipedia.org/wiki/Invincibila_Armada

<http://www.royal.gov.uk/HistoryoftheMonarchy/KingsandQueensofEngland/TheTudors/ElizabethI.aspx#>

ONU - Rezoluția Reconcilierii

**Emil Pânzaru, clasa a XI-a A
Coordonator, prof. Lavinia Beșliu**

„Națiunile Unite”: Franklin Delano Roosevelt, incurabilul idealist și președintele Statelor Unite ale Americii în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, este cel care a dat numele faimoasei organizații. Cu adevărat, acele națiuni la care făcea trimitere Roosevelt erau unite: sintagma a fost folosită la nivel oficial în data de 1 ianuarie 1942, când 26 de state au semnat Carta Atlantei, angajându-se astfel să continue războiul împotriva Axei, „războiul pentru dreptate” așa cum l-au văzut aceste țări¹. Aceste state aveau un scop comun: să pună capăt nazismului din Germania, fascismului în Italia și fanatismului generalilor lui Hirohito în Japonia. Trei ani mai târziu (25 aprilie 1945), a avut loc în San Francisco Conferința Națiunilor Unite privind Organizarea Internațională, la care au participat 50 de state și membrii ai unor organizații non-guvernamentale implicate în redactarea Cartei Națiunilor Unite. Organizația Națiunilor Unite s-a născut odată cu adoptarea acestei Carte de către cele cinci țări - membre permanente ale Consiliului de Securitate care acționează ca „gardieni” ai păcii și securității internaționale. Cele cinci țări sunt Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Federația Rusă (Uniunea Sovietică la acea vreme), Franța și Republica Populară Chineză. Prima întrunire a Națiunilor Unite a avut loc în Londra în ianuarie 1946. A fost începutul promițător al acestei organizații ambițioase, cu o bază solidă în comparație cu cea a Ligii Națiunilor. Liga fusese un fel de prim experiment al unor Națiuni Unite, experiment care a rămas cunoscut în istorie prin faptul că a eșuat lamentabil (Statele Unite nici nu a făcut parte din Liga Națiunilor, ca o dovadă a lipsei de credibilitate de care a beneficiat această organizație).

Dar, deși începutul ei a fost promițător, ar fi injust să afirmăm că o organizație „care luptă pentru dreptate” nu a făcut niște gafe pe traseul ei către prezent. Ar fi o nedreptate față de oamenii care au suferit de pe urma acestor erori. O organizație ambițioasă și cu o responsabilitate imensă ca ONU, atunci când greșește, provoacă suferințe pe scară largă. Greșeala ei din timpul Genocidului Rwandez nu a lăsat oameni în stradă sau a lezat orgoliul vreunei organizații non-profit. Greșeala lor a lăsat în urmă CINCI MILIOANE de morți. Gafa lor de acum 20 de ani afectează Africa, un continent și așa mistuit de atâtea probleme, și în ziua de astăzi. Pentru a înțelege cum de s-a ajuns nu la un accident, ci la un genocid, trebuie să cunoaștem câte puțin despre structura ONU și puțin din istoria zburciată a Africii.

Se poate spune că ONU funcționează ca un „parlament internațional”. Într-adevăr, instituția ei principală este așa numitul General Assembly (Adunarea Generală), din care fac parte cele 192 state membre ale organizației. Dar ce votează acest parlament? Rezoluții. În mare, aceste rezoluții pot fi definite ca măsuri luate de către statele care fac parte din ONU pentru rezolvarea diverselor probleme ale Pământului: conflicte dintre țări, probleme ale mediului etc. Cine le redactează? Există patru consilii principale: Human Rights Council, ECOSOC (Economic and Social Council), Political Committee și Environment Committee. Membrii consiliilor alcătuiesc rezoluții privind situația unor refugiați pentru Human Rights, o lege privind mediul comună mai multor state pentru ECOSOC, măsuri internaționale luate împotriva unui regim totalitar pentru Political sau promovarea surselor de energie nepoluante pentru Environment Committee, propuneri pe care mai apoi le vor vota ei înșiși în cadrul fiecărui consiliu. Odată aleasă rezoluția, aceasta va fi înaintată Adunării Generale, iar dacă primește majoritatea voturilor, ea va fi pusă în aplicare.

Sistemul filtrează greșeli și pare a asigura cel mai bun rezultat posibil. Dar nu este perfect cum nici oamenii care-l formează nu sunt. Este brăzdat de compromisuri politice, birocrăție și chiar abuz în unele cazuri.

Un exemplu clasic de abuz este dreptul la veto. Consiliul de Securitate numără acum 15 state membre, dar numai cinci țări posedă acest drept. Conform Articolului 27 al Cartei Națiunilor Unite: „Dacă, în cazul schemei unei rezoluții de mare importanță, una dintre cele cinci mari puteri (P5) Marea Britanie, Franța, Republica Populară Chineză, Federația Rusă sau Statele Unite ale Americii votează negativ, acest vot va fi considerat în mod automat veto și rezoluția va fi respinsă din start, indiferent de suportul de care se bucură rezoluția din partea altor țări.” Consecințele acestui atu politic sunt clare. Orice efort de a aduce schimbări reale va fi înăbușit din matcă. Să presupunem, prin absurd, că o rezoluție pentru pace mondială va fi votată de 189 din cele 190 state membre ale Comitetului Politic. Fără vreun avertisment, delegatul Chinei se ridică și rostește două cuvinte: „Votez nu!”. Rezoluția este anulată. În realitate, acest drept a fost exercitat de 261 de ori. Uniunea Sovietică/Federația Rusă deține 123 de voturi-veto: numai în primii zece ani de la înființarea ONU a folosit de 79 de ori acest drept. Delegatul Uniunii Sovietice la ONU pe timpul lui Stalin, notoriul diplomat Vyacheslav Molotov, îl folosea de atâtea ori încât a primit binemerita poreclă de „Domnul Veto”. A fost folosit de către URSS să respingă potențialii noi membrii ONU, ca răspuns la refuzul Statelor Unite de a accepta Republicile Sovietice în Națiunile Unite. Franța și Marea Britanie l-au folosit pentru a împiedica intervenția ONU în timpul Crizei Canalului Suez în 1956. China l-a utilizat pentru a respinge petiția Mongoliei, care dorea să devină membru independent ONU (China considera Mongolia parte a Republicii Populare Chineze în acea perioadă). Uniunea Sovietică a șantajat China, amenințând cu respingerea noilor state independente africane din acea perioadă care aspirau la statutul de membre ale Națiunilor Unite în cazul în care Mongolia nu era acceptată. Cel mai frecvent utilizator al vetoului în prezent este SUA, pentru a porni Războiul din Irak în 2003 fără aprobarea ONU și ca parte a doctrinei Negroponte (numită după delegatul ONU al Statelor Unite din timpul administrației Bush, John Negroponte) care presupune anularea oricărei rezoluții care condamnă statul Israel fără să denunțe în conținutul ei și grupările teroriste arabe. Prin urmare, dreptul la veto este mai degrabă o armă decât o garanție a păcii, marelui puteri folosindu-se de acest drept pentru a îngreuna sau stopa procesul de votare.

O problemă gravă morală cu care ONU s-a confruntat în trecut ține de Human Rights Council. Anna Eleanor Roosevelt, soția președintelui american F. D. Roosevelt este considerată încă „prima dintre Primele Doamne ale Americii” sau „Prima Doamnă a Lumii” (cum era numită de președintele Harry Truman, succesorul lui Roosevelt la președinție) pentru lupta dusă în sprijinul drepturilor omului. Ca delegat al Statelor Unite la General Assembly (1945-1952) a fost cea care a supravegheat și condus redactarea Declarației Universale a Drepturilor Omului. Nimeni nu a îndrăznit să voteze **nu** împotriva Declarației, deși au fost opt abțineri, din partea URSS-ului și a statelor-satelit. Prima încarnare a Human Rights Council s-a numit United Nations Commission on Human Rights (Comisia ONU pentru Drepturile Omului) și a fost fondată în spiritul Declarației, pentru a se asigura că drepturile de care ar trebui să beneficieze orice om sunt respectate pretutindeni. Din păcate, Comisia cuprindea state care au făcut necesare existența unei Declarații a Drepturilor Omului, țări precum China, Sudan, Cuba și Zimbabwe unde încălcarea acestui document reprezintă normalitatea și nu excepția. Nu este de mirare prin urmare că, în momentul în care s-a pus problema înlocuirii Comisiei cu o altă organizație care să îndeplinească același rol, dar care să nu includă țări cu o istorie controversată în ceea ce privește drepturile omului, la data de 16 martie 2006, Adunarea Generală a votat covârșitor în favoarea noului Consiliu al Drepturilor Omului. În total, 170 din cele 192 de state au votat pentru această schimbare, sub presiunea unui val de critici care n-au putut fi nici confirmate, nici infirmate.²

Abuzurile de putere și problemele morale cu care se confruntă în prezent Națiunile Unite decurg din

propria politică legată de problemele interne ale țărilor membre. Ea nu se poate amesteca în afacerile interne ale propriilor state. Motivul este simplu: intervenția fără consimțământ ar fi un act de tiranie. Un asemenea gest ar duce la o situație paradoxală – ONU și-a propus să facă tot posibilul să elimine totalitarismul, așadar nici „tirania binelui” nu este posibilă. Regula neintervenției a justificat rolul controversat al organizației în cazul Genocidului din Rwanda. Genocidul a fost fără îndoială responsabilitatea guvernului criminal Hutu al Rwandei care, hotărât să elimine odată pentru totdeauna minoritatea etnică Tutsi din țară, a masacrat între 500.000 și un milion dintre cetățenii propriului stat. Rivalitatea dintre majoritatea Hutu și minoritatea Tutsi își are originea în istoria Rwandei și în problema tribalismului, a apartenenței la un grup etnic, care stărnește în prezent cele mai multe conflicte în Africa.

Rwanda, cunoscută și ca „Pământul celor o mie de dealuri”, este o țară situată în partea central-estică a Africii, având ca state vecine Uganda, Burundi, Republica Democratică Congo și Tanzania.³ Teritoriul a fost locuit încă din 3000 î.Hr., de către o mică populație de vânători-culegători. Acești primi locuitori erau strămoșii tribului Twa, primul trib stabilit în Rwanda și care numără astăzi 80.000. În jurul secolului al VI-lea î.Hr., populația etnică Hutu a migrat în zonă și a subjugat pe autohtonii Twa. Mai târziu, Tutsi, nomazi creatori de vite, s-au stabilit în regiune și au devenit facțiunea conducătoare. Regele Rwandei, sau mwami în Kinyarwanda (dialectul Bantu vorbit în Rwanda), era inevitabil Tutsi. În timp însă, apartenența la un anumit trib nu a mai contat: diferențele dintre populații s-au estompat și la un moment dat, se puneau întrebarea dacă toți nu deveniseră de fapt rwandezi, cu un fond istoric și cultural comun. Exista clar o aristocrație Tutsi, dar și oameni de rând Tutsi, precum și o aristocrație Hutu egală în drepturi cu cea Tutsi. Problemele au apărut odată cu sosirea europenilor în zonă, în alte cuvinte cu era colonială. Misionari catolici au început să frecventeze zona începând cu 1880. Mai târziu, odată cu revendicarea Rwandei de către Germania în 1894, eforturile de convertire s-au intensificat. Tutsi s-au opus convertirii. Misionarii au avut mult succes în rândul populației Hutu. Ca recompensă, pământul Tutsi a fost confiscat și dăruit etnicilor Hutu. Gestul a aprins flacăra urii interrasiale care mocește și astăzi. Germania a creat și mai multă tensiune între triburi. A înțeles greșit structura societății rwandeze, numind orice nobil al zonei sau țăran cu mai mult de zece vite și cu nas lung Tutsi. Nasul „caucazian” era un semn al „superiorității” acestei populații. S-a emis o ipoteză conform căreia Tutsi erau originari din Etiopia, pentru a explica trăsăturile lor de „om alb superior”. A urmat discriminarea rasială: numai Tutsi beneficiau de sistemul educațional și numai ei luau hotărâri alături de germani în guvern. Dar Hutu alcătuiau majoritatea, iar ura lor față de Tutsi continua să crească. Situația a escaladat odată cu preluarea Rwandei de Belgia, care a dus și ea o politică pro-Tutsi, ca mai apoi în 1959 să favorizeze populația Hutu care a obținut puterea odată cu abolirea monarhiei în 1961 și cu introducerea votului universal. În 1962 Rwanda a devenit stat independent, cu acordul Belgiei și sub supravegherea ONU. Rwanda era o republică guvernată de partidul Parmehutu (Partidul Mișcării Hutu de Emancipare). A profitat de orice ocazie pentru a se răzbuna asupra populației Tutsi: în 1963, o invazie a gherilei Tutsi din Uganda a fost folosită ca pretext pentru uciderea a 70.000 de persoane. Genocidul din 1994 a fost punctul culminant al conflictului Hutu-Tutsi.

Războiul Civil Rwandez a debutat cu asasinarea președintelui Hutu Juvenal Habyarimana, al cărui avion a fost aruncat în aer în apropierea aeroportului din Kigali, capitala Rwandei. Nici în prezent nu se știe care facțiune este responsabilă: fie Frontul Popular Rwandez (grupare formată din Tutsi și Hutu moderați refugiați în Uganda), fie extremiștii Hutu, membrii ai guvernului, sunt responsabili de asasinare. Există declarații ale unor membri ai Frontului Patriotic Rwandez care susțin că liderul FPR, actualul președinte al Rwandei, Paul Kagame, ar fi ordonat asasinarea președintelui. Sunt dovezi însă și în sprijinul celei de-a doua ipoteze: președintele rwandez era însoțit de șeful statului Burundi Cyprien Ntaryamira. Ambii se întorceau de la o întâlnire din Arusha, locul în care se semnase un acord de pace și de împărțire a puterii între forțele Hutu și Tutsi în 1993. Așadar, extremiștii ar fi avut interesul de a prelungi conflictul.

Nimeni nu pune la îndoială însă ceea ce a urmat: extremiștii din guvernul Hutu Habyarimana au folosit moartea președintelui ca pe un pretext pentru pornirea Genocidului împotriva Tutsi și a Hutu moderați. În același timp, FPR a invadat țara din Uganda. Se poate spune că au avut loc două „războaie”: unul între FPR și Akazu (grupare compusă din rude ale lui Habyarimana; numele ei înseamnă „Putere Hutu”; promova o ideologie anti-Tutsi și a încurajat Genocidul) și unul între Akazu și populația propriei țări, prin intermediul organizațiilor militare afiliate politic Akazu-ului numite Interhamwe și Impuzamugambi. Primul război este purtat, potrivit unor istorici, neoficial și în ziua de astăzi, dacă luăm în considerare luptele de gherilă dintre mici grupări Hutu și guvernul Tutsi din Congoul zilelor noastre. Al doilea conflict a avut ca rezultat moartea a 800.000 de oameni. Războiul s-a încheiat oficial cu victoria forțelor FPR, în data de 18 iulie, când șeful statului major al Frontului, Paul Kagame, asigură că războiul s-a sfârșit.

Ce rol a avut ONU în Rwanda? UNAMIR (United Nations Assistance Mission for Rwanda-

Misiunea ONU de Ajutorare a Rwandei) a fost misiunea alcătuită de Națiunile Unite în Rwanda pentru a fi asigurată respectarea Acordului de la Arusha. Conducătorul misiunii era Jaques Roger Booh-Booh iar comandantul forțelor armate generalul canadian Romeo Dallaire. Operațiunea s-a dovedit un eșec datorită conștienței create de protocolul stabilit în prealabil de ONU. Mandatul UNAMIR a fost creat conform capitolului al VI-lea al Cartei Națiunilor Unite care nu specifica în mod clar dreptul de a folosi forța, în special în cazul apărării civililor. Printre primele victime ale Genocidului au fost și zece soldați belgieni parte a misiunii din Rwanda. Belgia (care conform normelor ONU, nu ar trebui să participe la un conflict dintr-o fostă colonie, chiar și în cazul unei misiuni pacifiste) și-a retras trupele din UNAMIR, iar din 4.157 de militari, numărul s-a redus la 270 în aprilie 1994. Acordul fiind inutil după izbucnirea Războiului Civil, UNAMIR devenea neputincioasă legal în fața masacrelor civililor. Soldații, deși atacați la rândul lor de extremiștii Hutu, nu au deschis focul, nesiguri de drepturile lor în zonă, și s-au limitat oficial la a evacua cetățenii străini aflați în Rwanda la acel timp. Generalul Dallaire a cerut mobilizarea a 5.000 de soldați în zonă, dar cererea sa a fost respinsă de către ONU. Deși lipsită de întăriri și constrânsă de lege să nu acționeze, misiunea nu a fost un eșec total. Succesul ei parțial nu s-a datorat însă vreunei decizii a forurilor superioare, ci curajului generarului Romeo Dallaire (care, în ciuda ordinelor primite, a refuzat să abandoneze Kigali în întregime Genocidului și a continuat să conducă puținele trupe ONU rămase) și efortului celor 270 de „căști albastre” care au salvat sute de civili de la moarte.

Recunoscând cvasi-eșecul UNAMIR, membrii nepermanenți ai Consiliului de Securitate ONU încercau să convingă marile puteri de necesitatea unui „UNAMIR II”, o misiune care să fie autorizată să impună pacea, împuternicită de Capitolul al VII-lea al Cartei. Franța a înaintat o rezoluție pentru autorizarea unei operații numite „Turcoaz”. Scopul declarat era de a „menține prezența ONU în zonă până la înființarea unui nou UNAMIR... Obiectivele acestei operații sunt comune cu cele acordate UNAMIR-ului de către Consiliul de Securitate: de a contribui la protecția refugiaților, civililor aflați în pericol și celor forțați să migreze înafara Rwandei. Operația își va atinge scopul prin stabilirea și protejarea unor zone de refugiu”. Rezoluția numărul 929 a fost aprobată personal de Secretarul General ONU Boutros-Boutros Ghali cu zece voturi ale Consiliului de Securitate în favoarea rezoluției și cinci împotriva. Zona de refugiu menționată în rezoluție, denumită ulterior Zona Turcoaz, acoperea o cincime din Rwanda. Misiunea și-a atins obiectivul, salvând viețile a 2.4 milioane de etnici Hutu.

Operațiunea Turcoaz rămâne cu toate acestea una controversată. Principala acuzație adusă împotriva Franței este că ar fi ajutat criminali de război Hutu să evadeze din Rwanda. Din nefericire, există argumente valide în sprijinul acestor teorii. Franța acordase sprijin diplomatic guvernului Hutu al lui Habyarimana, mobilizând chiar trupe pentru a salva guvernul de o ofensivă a Frontului Patriotic Rwandez în 1990. Până și echipajul avionului prezidențial rwandez era compus din francezi: Jacky Héraud (pilot), Jean-Pierre Minoberry (copilot) și Jean-Michel Perrine (inginer). De asemenea, guvernul Hutu a mutat sediul radioului RTLM (Radio Télévision Libre des Mille Collines), principalul instrument de propagandă al extremiștilor Hutu, program radio care instiga populația la crimă, în Zona Turcoaz. Nicio măsură nu a fost luată de a aresta acei oficiali ai administrației rwandeze parțial responsabili de Genocid. Rugat să explice acest amănunt în Adunarea Națională (cameră a Parlamentului) a Franței, ministrul afacerilor externe din perioada respectivă, Alain Marie Juppé, a afirmat că „mandatul acordat Franței nu conține o autorizație de a investiga sau aresta posibili criminali de război”. „Raportul independent privind deciziile ONU luate în timpul Genocidului din Rwanda”, sprijinit de Națiunile Unite, numește rolul jucat de misiunea franceză „un rol ce trebuie considerat cel puțin bizar”.

Ura interrasială aprinsă de Războiul Civil din Rwanda nu a încetat odată cu ocuparea țării de către forțele FPR. Printre refugiați s-au aflat cu siguranță foști militanți Interhamwe și membrii ai vechiului guvern Habyarimana care au făcut din taberele de civili tabere de război. S-au stabilit ulterior în țările vecine Rwandei, destabilizând acele state. Liderul rebel congolez Laurent-Désiré Kabila a folosit acești teroriști pentru a provoca FPR-ul la război. A reușit să implice toate statele central africane într-un conflict împotriva Congoului-Zaire condus de Mobutu Seko. Acest război este cunoscut sub numele de Primul Război Congolez, care s-a încheiat odată cu exilarea lui Sese Seko și preluarea puterii de către Kabila. Forțele Hutu sunt angajate și în zilele noastre în Al Doilea Război Congolez, împotriva Republicii Democratice Congo. Al Doilea Război Congolez a cauzat până acum moartea a 5,4 milioane de oameni (este cel mai sângeros conflict de la Al Doilea Război Mondial). Indiferent de scopul „adevărat” al Operației Turcoaz, decizia de a evacua două milioane de Hutu, printre care și criminali, a dus inevitabil la Războaiele Congoleze care nu au afectat doar Rwanda, ci toată Africa Centrală.⁴

ONU a recunoscut eșecul operațiilor sale din Rwanda. Alături de genocidul din Srebrenica, va fi mereu o amintire sumbră în arhiva Națiunilor Unite. Organizația a fost creată să prevină asemenea situații,

să fie un „gardian” al păcii, nu doar un observator sau, și mai rău, un instigator. Ar însemna să degereze în ceea ce încearcă să prevină (totalitarismul). Dar propria lege nu-i permite nici să-și îndeplinească „menirea”. Organizația Națiunilor „Unite” nu este un super-stat, capabil să impună binele peste toți oamenii Pământului, ci o colecție de nații, fiecare stat sprijinindu-și propriul interes, uneori aflat în contradicție cu ambițiile țării-vecine. Diferența dintre idealismul lui Franklin Delano Roosevelt (ceea ce ONU ar putea fi) și pragmatismul necesar nevoilor prezentului (ceea ce ONU reprezintă la moment) este evidentă. Organizația nu se poate mulțumi decât cu un compromis care să genereze o pace fragilă. Compromisurile o pot oricând submina cu toate acestea. Ce scop salvator a servit legea, parte inseparabilă a Cartei Națiunilor, care a lăsat 800.000 de oameni să moară? De ce mai există o Declarație **Universală** a Drepturilor Omului, când Republica Populară Chineză ar putea să voteze împotriva ei și să o anuleze definitiv? Guverne precum Coreea de Nord sau Myanmar, state ai căror locuitori sunt tratați **sub** demnitatea cuvenită fiecărui om, au drept **egal** de vot cu state libere? Sunt întrebări pentru rezoluția finală ONU. Nu este cert că această rezoluție va schimba adevărata constituție ONU: Carta Reconcilierii.

Geografie

Antarctica -The Frozen Land-

Irina Guralivu, clasa a X-a B
Coordonator, prof. Andreea Nistor

Antarctica este ultimul dintre continentele descoperite și singurul care în prezent nu este parte a oicumenii, întrucât singurele forme de locuire antropică a acestuia sunt stațiile de cercetare, cu o activitate temporară și discontinuă în spațiu. Deși acest lucru nu a putut fi demonstrat, existența unei „Terra australis” care să echilibreze întinderile continentale nordice a fost bănuită încă din Antichitate. Speculațiile legate de existența „teritoriului sudic” nu au fost confirmate, însă, până în 1820 când comercianții britanici și americani și cercetătorii britanici și ruși au demarat expediții în regiunea Peninsulei Antarctice și în sudul Cercului Arctic. Însă abia în 1840 s-a stabilit că Antarctica este un continent și nu o grupare de insule. În secolul al XX-lea au fost realizate mai multe expediții. După Cel de-al Doilea Război Mondial, numărul cercetărilor științifice pe continent a crescut. Diferite țări au amenajat stații de cercetare și așezări sezoniere, tabere și refugii pentru a susține activitatea științifică. Cinci dintre ele au pretins suveranitate asupra teritoriului, dar nu toate țările recunosc revendicările acestora. Pentru a forma un cadru legal în care să se desfășoare activitățile națiunilor pe continentul arctic, a fost negociat un Tratat Antarctic (Antarctic Treaty System) care nu neagă, dar nici nu recunoaște revendicările făcute.

Antarctica are o formă aproape circulară și este împărțită de Munții Transantarctici. Învelișul de gheață reprezintă ~ 90% din totalul prezent pe Glob, deci 70% din resursele de apă dulce. Aceasta este de departe cel mai geros continent, aici înregistrându-se cea mai scăzută temperatură de pe suprafața terestră, - 89,2 grade C în 1983.

Numele continentului provine din greacă și înseamnă “opusul Nordului”. Suprafața sa este de 14 milioane kmp din care 13,72 milioane kmp sunt acoperiți de gheață.

“Puștiul alb” a dat naștere la dispute teritoriale, atât din motive geostrategice, cât și economice, datorită resurselor naturale de care dispune, precum minereuri de fier, crom, cupru, platină, cărbuni și petrolul (resursă posibilă).

Deoarece Antarctica s-a desprins din vechiul continent Gondwana, din care făceau parte și Australia, India, America de Sud, Africa. Astfel, se speculează prezența aurului (ca în Africa de Sud), a platinei, cromului, cuprului, molibdenului, uraniului și zincului, ca resurse care să continue zăcămintele din straturile geologice sincrone de pe celelalte continente. Sunt prezente și bazine carbonifere și de hidrocarburi, însă nu sunt exploataabile.

De asemenea, descoperirea posibilității existenței combustibililor fosili, mai ales a petrolului, în Marea Ross, a crescut interesul internațional pentru această zonă. Au fost demarate cercetări, însă forarea sau exploatarea în orice fel a acestei resurse este imposibilă din cauză mișcării iceberg-urilor.

O altă resursă importantă este peștele din apele oceanice ale Antarcticii. Specii precum crabul sunt pescuite intens în scopuri comerciale. Pentru a proteja fauna, a fost interzisă pescuirea anumitor specii.

O potențială resursă este cea de apă dulce. Învelișul Antarcticii deține 70% din totalul de resurse de apă dulce de pe Glob. Însă din cauză costurilor de transport și mai ales a dezechilibrului natural pe care l-ar produce pierderea de cantități de gheață, a fost interzisă exploatarea acestei resurse.

Pentru a preveni conflictele militare care s-ar fi putut isca în cazul suprapunerii teritoriilor revendicate de două sau mai multe state diferite, IGY a constituit Tratatul Antarctic (Antarctic Treaty System), semnat în 1959 și intrat în vigoare în 1961. Tratatul nu recunoaște revendicările teritoriale, însă încurajă cercetările. Prin acesta a fost creat un cadru legal pentru administrarea teritoriului Antarctic. Tratatul a fost semnat inițial de 12 țări: Argentina, Australia, Belgia, Chile, Franta, Japonia, Noua Zeelandă, Norvegia, Africa de Sud, URSS, Marea Britanie și SUA. Acesta prevedea:

Articolul 1 – Zona trebuie folosită numai în scopuri pașnice; orice activitate militară este interzisă.

Articolul 2 – Fiecare stat are libertatea de a conduce cercetări științifice și de cooperare.

Articolul 3 – Fiecare stat are libertatea de a face schimb de informații și personal în cooperare cu ONU.

Articolul 4 – Tratatul nu recunoaște, nu dispută, nici nu stabilește suveranitatea vreunui stat asupra teritoriului antarctic.

Articolul 5 – Sunt interzise exploziile nucleare sau deversarea deșeurilor radioactive în Antarctica.

În 1989 a fost semnat un nou tratat la Paris prin care s-a hotărât că Antarctica este “patrimoniul comun al umanității”, tratat semnat de alte 33 de țări. Avantajele acestuia și ale formulării statutului internațional pe deplin neutru al continentului înghețat: presupun transformarea acestuia într-un cadru ideal pentru cercetări astronomice și permit studierea ecosistemului și impactului omului asupra mediului

Cu toate aceste reglementări internaționale care limitează activitățile antropice care ar putea afecta în mod direct Antarctica, prezența omului are un efect indirect important asupra continentului de la Polul Sud. Astfel, din cauza activităților economice și militare desfășurate în cadrul oicumenii, s-a constatat subțierea stratului de ozon, în special în zona Cercului Polar Sudic. Această situație, la rândul său, pune în pericol flora și fauna antarctică, razele ultraviolete nefiltrate afectând atât plantele, cât și peștii. De asemenea, zone importante din învelișul glaciar al continentului se dezintegrează ca răspuns la încălzirea globală.

Matematică

Numărul de aur

Iustina Bucur, clasa a XI-a B
Coordonator, prof. Cristina Șușu

„Iar colo bătrânul dascăl cu-a lui haină roasă-n coate,
Într-un calcul fără capăt tot socoate și socoate
Și de frig la piept și-ncheie tremurând halatul vechi,
Își înfundă gâtul-n guler și bumbacul în urechi;
Uscățiv așa cum este, gârbovit și de nimic,
Universul fără margini e în degetul lui mic!
Căci sub frunte-i viitorul și trecutul se încheagă,
Noapte-adânc-a vecinicii el în șiruri o dezleagă;
Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr,
Așa el sprijină lumea și vecia într-un număr.”

(*Scrisoarea I*, Mihai Eminescu)

Care este acest misterios „număr” despre care vorbește Eminescu în *Scrisoarea I*, număr ce stăpânește peste lume și veacuri? Este numărul de aur sau numărul „divin”, cunoscut „instinctiv” din cele mai vechi timpuri, un număr irațional, notat cu ϕ care

reprezintă soluția pozitivă a ecuației: $x^2 - x - 1 = 0$. Deci $\phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow \phi = 1,618033988\dots$

În matematică numărul ce aur are proprietăți interesante, și mai poate fi exprimat ca:

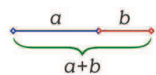
$$\varphi = 1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{\dots}}}}$$

sau

$$\varphi = \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \dots}}}}$$

„Tăietura de aur” (secțiunea de aur) este definită ca fiind împărțirea unui segment de lungime $a+b$ astfel încât partea mai mare a să fie media proporțională între întreg segmentul de lungime $a+b$ și partea mai mică de lungime b .

Astfel avem proporția $\frac{a+b}{a} = \frac{a}{b} = \varphi$.

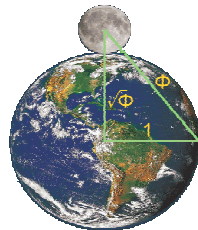

Unde întâlnim secțiunea de aur?

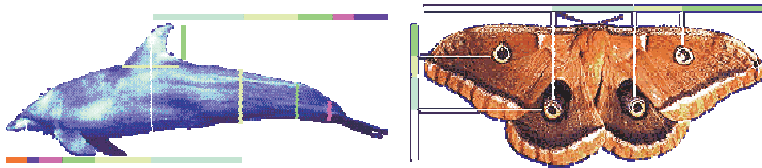
La nivelul Sistemului Solar acest raport se întâlnește la inelele planetei Saturn:

și la distanța dintre Lună și Pământ, cele două formând un „triunghi de aur”.

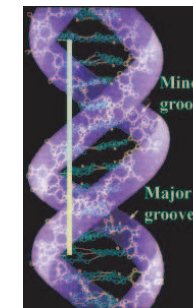
Proporția de aur este de asemenea întâlnită în construcția animalelor terestre:

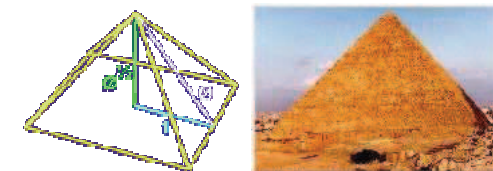
Corpul uman are o alcătuire riguroasă în care se evidențiază folosirea proporției de aur:

ADN-ul, molecula ce stă la baza vieții, se bazează tot pe „tăietura de aur”:

Fiind observat și remarcat încă din Antichitate, numărul de aur a fost utilizat de oameni începând de demult, când egiptenii l-au folosit în construirea piramidelor:

Grecii antici au folosit proporția de aur pentru a oferi frumusețe și echilibru lucrărilor arhitecturale:

Pictorii renascentiști au cunoscut raportul ca fiind „proporția divină” și l-au folosit în crearea operelor de artă:

Raportul a fost folosit în construcția Catedralei Notre Dame din Paris și încă se folosește în arhitectură și artă.

Oamenii au calculat și au observat că numărul de aur se găsește și în alte domenii ale vieții: matematică, creșterea populației, botanică etc. Și dacă toate lucrurile au fost create cu atâta exactitate cum ne mai putem îndoii de existența unui Creator?

Cuadratura cercului

Elisabeta Bumbu, clasa a XII-a
Coordonator, prof. Cristina Șușu

O problemă aproape imposibil de rezolvat este CUADRATURA CERCULUI.

Definirea conceptului de cuadratură

CUADRATURA = construirea exclusivă cu rigla și compasul a unui pătrat care să aibă aria egală cu aria unei figuri date.

CUADRATURA CERCULUI = problemă care constă în găsirea unui pătrat care să aibă aceeași suprafață cu un cerc dat și a cărui latură să aibă un raport rațional cu raza cercului.

Problema vine din Grecia antică iar vechii greci și-au pus următoarea problemă: de vreme ce pot construi figuri geometrice cu aria egală cu a altor figuri geometrice, de exemplu egalitatea ariei unui pătrat cu a unui triunghi, de ce nu ar putea desena cu ajutorul riglei și compasului un pătrat care să aibă aria unui cerc oarecare? Ce i-a încurcat să facă asta a fost iofensivul, la prima vedere, Pl... Deși la prima vedere poate părea o sarcină ușoară, se va vedea nu numai că nu este așa, ci și că, în fapt, este o sarcină imposibil de rezolvat.

Generalități

Euclid din Alexandria (greacă: Εὐκλείδης) originar din Damasc (325 î.Hr, 265 î.Hr) a fost un matematician grec care a trăit și predat în Alexandria în Egipt în timpul domniei lui Ptolemeu I (323 î.Hr – 283 î.Hr).

Grecii au plecat de la geometria lui Euclid, cuprinsă în celebra lucrare "ELEMENTELE", ce constituie baza predării geometriei în școli, la peste 2000 de ani de la apariție, aproape fără modificări.

În "Elementele", Euclid a creat cinci postulate, de interes pentru tema noastră sunt primele trei:

- o linie dreaptă poate fi trasă între oricare două puncte;
- o linie dreaptă se poate trasa la infinit;
- un cerc poate fi desenat având ca centrul orice punct și orice segment de rază.

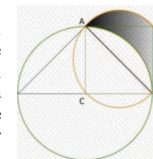
Deși nici unul dintre aceste postulate nu fac referire la folosirea obligatorie a liniei și a compasului, grecii înțelegeau de la sine (metoda planului) că desenarea se face cu ajutorul acestor două instrumente. Această tradiție este atribuită lui Platon. Metoda planului a funcționat pentru cele mai multe provocări ale geometriei, dar trei probleme nu se lăsau rezolvate nicicum: cuadratura cercului, dublarea cubului, împărțirea în trei părți egale a unui unghi.

Scurta istorie a eșecului

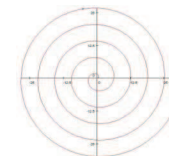
Geometrii greci au reușit cu ajutorul liniei și compasului, să creeze pătrate ale căror arii să fie egale cu ariile altor figuri formate din linii drepte, cum sunt triunghiul ori dreptunghiul. Problema ce a dat bătăi de cap matematicienilor timp de multe secole, a fost să găsească o cale de a desena un pătrat care să aibă exact aria unui cerc. Matematicienii sunt cei care au făcut această problemă faimoasă, însă preocupări în acest sens au existat atât în Babilonul antic cât și în India ori China.

Printre primii care au încercat găsirea unei soluții pentru cuadratura cercului a fost matematicianul și filosoful grec Anaxagoras. Dar primul progres a fost realizat de către alți doi matematicieni greci, Anthipon și Bryson. Primul a aproximat aria cercului înscriind un pătrat într-un cerc, apoi înscriind figuri geometrice cu din ce în ce mai multe laturi și din ce în ce mai mici în spațiul rămas neacoperit. După cum se poate ușor imagina, deși aproximarea ariei cercului atinge rezultate bune, niciodată nu va fi acoperită întreaga suprafață a cercului. Bryson a dus acest efort mai departe circumscriind poligoane cercului, obținând astfel o plajă de valori în care aria cercului trebuia să se încadreze între aria poligonului circumscris cercului și valoarea ariei figurilor înscrise.

Hippocrate din Chios a reușit să construiască un pătrat egal cu aria unei figuri geometrice numită "lună". Întrucât luna este o regiune mărginită de arcuri de cerc, Hippocrate părea să se afle pe direcția bună pentru rezolvarea cuadraturii cercului. Acesta a reușit să creeze pătrate cu aria egală cu trei tipuri de "luni". Era matematicienilor care au încercat această metodă s-a încheiat cu Leonhard Euler care a mai găsit două tipuri de luni pentru care s-au putut crea pătrate cu aria egală; dar alte luni cu aceleași proprietăți nu au mai putut fi identificate.

Matematicienii Dinostratus și Nocomedes au folosit o curbă numită "quadratrix" pentru a rezolva cuadratura cercului. Și marele matematician Arhimede a inventat o curbă numită „spirală lui Arhimede” care, de asemenea, a aspirat la a fi soluția problemei.

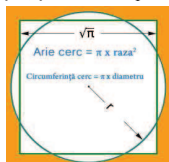

Nu mai că cele două soluții aveau ele însele o mare problemă: nu se puteau construi cu un compas și o riglă, iar marea provocare implică folosirea celor două instrumente.

Doar un strop de matematică...

Aria cercului este dată de formula: $A = \pi R^2$, unde R este raza cercului, iar π este un număr definit ca raportul dintre circumferința cercului și diametrul acestuia. Deci ca să cunoști aria cercului, trebuie să cunoști valoarea lui π . Așadar, determinarea valorii exacte, părea să rezolve problema cuadraturii cercului, căci odată cunoscută această valoare, tot ce mai trebuia făcut era să se deseneze un pătrat cu latura

de lungime egală cu $\sqrt[n]{n}$. Matematicienii faimoși, precum Carl Friedrich Gauss (1777-1855), Gottfried Leibniz (1646-1716) ori Isaac Newton (1642-1727) au încercat o aproximare cât mai bună a valorii lui π , care, în fapt, însemna, în cazul unei reușite, și rezolvarea problemei noastre.

Eșecul definitiv...

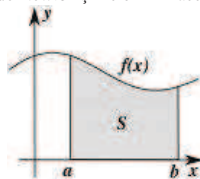
În 1768 Johann Heinrich Lambert a avansat ipoteza că π este un număr transcendent, iar în același document a arătat că este un număr irațional, adică faptul că π are zecimale ce nu se termină niciodată și nu se repetă. Abia în 1882, matematicianul german Ferdinand von Lindemann a demonstrat că

π este un număr transcendent – care nu poate fi rădăcina pătratică a unei ecuații cu coeficienți întregi. Așadar a desena un pătrat cu aria identică cu a unui cerc este imposibil, căci trebuia desenat un pătrat cu latura egală cu un număr imprecis, cu zecimale nesfârșite; pentru a desena un pătrat cu aria foarte apropiată de cea a unui cerc, trebuie folosit un număr rațional, adică cu un număr stabilit de zecimale ale valorii lui π .

Valoarea lui π , cu 50 de zecimale, este
3.14159265358979323846264338327950288419716939937510.

Beneficiile „luptei” pentru cuadratura cercului

Numeroase încercări de a realiza cuadratura cercului a produs și progrese în matematică. Unul dintre cele mai importante aspecte este dezvoltarea calculului integralelor din analiza matematică, ramură a matematicii inventată și dezvoltată de Newton și Leibniz în același timp.

Un exemplu în care cuadratura cercului funcționează este spațiul Gauss-Bolyai-Lobachevsky (spațiu geometric hiperbolic), un spațiu neeuclidian.

Fizică

Fizica cuantică - creierul și spiritualitatea

Bumbu Elisabeta, clasa a XII-a
Cautiș Daniel-Mihai, clasa a XII-a
Popa Andra- Ioana, clasa a XII-a
Coordonator, prof. Emilia Hatescu

Lucrarea își propune să pătrundă într-o lume foarte diferită de cea obișnuită a noastră și ale cărei legi specifice pot părea, din punct de vedere a bunului simț de toate zilele, stranii, chiar cu totul de neînțeles.

La început a fost Vidul, abundent, plin cu infinite posibilități și fiecare dintre noi este una dintre ele... fizica cuantică... mecanica cuantică... mințea supremă... o rețea neuronală... creierul nu cunoaște diferența dintre ceea ce se vede în mediul înconjurător și ceea ce își amintește. Noi suntem pe puntea de

comandă a unui simulator, în orice mod am observa lumea din jurul nostru, și atunci cum poți să continui să vezi lumea ca fiind reală, dacă Sinele, care o determină să fie reală, este intangibil? Toate realitățile există în simultaneitate? Există cumva posibilitatea ca toate viitorurile să existe unul lângă altul? Și v-ai privit vreodată pe voi înșivă prin ochii Observatorului Ultim? Cine suntem? De unde venim? Ce ar trebui să facem? Și încotro ne îndreptăm? De ce suntem aici? Aceasta e întrebarea supremă, nu-i așa? Ce este realitatea? Ceea ce credeam că nu este real, pare acum, că într-un anumit fel a fost mai real decât ceea ce credem că este real și care acum pare mai degrabă a nu fi real. Nu se poate explica. Și oricine ar încerca să explice aceasta e cel mai probabil că se va pierde, alunecând la nesfârșit în tunelul care duce în necunoscut. Credem că, cu cât analizăm mai mult fizica cuantică, cu atât devine mai misterioasă și mai minunată. Aceasta este, foarte succint vorbind, fizica posibilităților.

Sunt întrebări care ni se adresează, referitoare la modul în care percepem lumea, dacă există vreo diferență între modul în care pare și modul în care este ea de fapt. V-ați gândit vreodată din ce sunt făcute gândurile?

Materialismul modern le răpește oamenilor nevoia de a se simți responsabili. Destul de des, același lucru îl face și religia. Dar noi credem că, luând suficient de mult în serios mecanica cuantică, responsabilitatea ne revine nouă! Și să știți că nu ne oferă răspunsuri exacte, care să ne liniștească. Ne spune că într-adevăr lumea este ceva mare și misterios și nu mecanicitatea este răspunsul. Adevăratul secret al vieții nu este să fii în prezent, ci să fii prezent în mister.

Ce știm de fapt?

De ce oare recreem permanent aceeași realitate? De ce avem mereu același tip de relații? În acest infinit ocean de potențial existent în jurul nostru, cum se face că recreem în continuare aceeași realitate? E uimitor că avem la dispoziție atâtea potențialiuri și opțiuni, atâtea doar că noi nu suntem conștienți de ele.

Este posibil oare să fim atât de condiționați de viața noastră zilnică, atât de condiționați de modul în care ne creăm viața încât ne lăsăm păcăliți de ideea că nu avem nici un fel de control? Am fost condiționați să credem că lumea exterioară este mai reală decât cea interioară. Acest nou model științific este exact opusul. Afirmă că ceea ce se petrece în interiorul nostru va crea evenimentele care se petrec înafara noastră. Noi influențăm parțial acele momente, dar nu neapărat. Ar putea fi doar o pietricică întâmplătoare, care apare din senin și interacționează cu această masă ceoasă de materie și cu siguranță o face să dobândească o anumită formă de existență.

Au existat filozofi în trecut care spuneau: „Priviți, dacă lovește această piatră și mă doare piciorul, aceasta este ceva real, pentru că simt. Îl simt real. E viu. Înseamnă că e realitatea.” Cu toate acestea este doar o experiență. E doar percepția că e ceva real. Experimentele științifice arată că dacă conectăm creierul unei persoane la un tomograf computerizat și îi cerem să privească un obiect, anumite porțiuni ale creierului se vor activa în timp ce privește obiectul. Apoi i se cere să închidă ochii și să-și imagineze același obiect. În acest timp se activează aceleași zone ale creierului ca și atunci când privea efectiv. Acestea îi face pe oamenii de știință să-și pună următoarea întrebare: „Cine vede de fapt? Creierul sau ochiul?” și „Ce este realitatea? Ceea ce vedem prin intermediul creierului sau ceea ce vedem prin intermediul ochilor?” Adevărul este că creierul nu face diferența între ceea ce vede efectiv în mediul înconjurător și ceea ce își amintește, deoarece în ambele situații se activează, practic, aceleași rețele neuronale. Atunci ne punem întrebarea: „Ce este realitatea?” Suntem bombardată cu cantități uriașe de informații, care vin spre noi și pe care le procesăm prin intermediul organelor de simț și le filtrăm. Practic la fiecare pas noi eliminăm informații. Cele care ajung până în câmpul conștient sunt cele care se descurcă cel mai bine. Creierul procesează 400 de miliarde de biți de informație pe secundă, dar noi suntem conștienți numai de 2000. Conștientizarea celor 2000 de biți se referă doar la mediul înconjurător, la corpul nostru și la timp. Trăim într-o lume din care tot ce vedem este doar vârful icebergului, proverbialul vârf al unui imens iceberg cuantomecanic.

Dacă creierul procesează 400 de miliarde de biți de informație și noi suntem conștienți de doar 2000, înseamnă că realitatea se petrece în creierul nostru în tot acest timp, cât el primește informația respectivă, și cu toate acestea nu reușim să o integrăm. Ochii sunt ca și obiectivul camerei de filmat, dar caseta pe care se vede efectiv pe partea posterioară a creierului și poartă numele de cortex vizual. Singurul film care rulează în creier e cel pe care avem capacitatea de a-l vedea. Așa că e posibil ca ochii noștri, „aparatură noastră de filmat”, să vadă mai mult decât poate creierul proiecta în mod conștient? Datorită felului cum e alcătuit creierul, vedem doar ce credem că e posibil. Echivalăm tipare care există deja în ființa noastră datorită condiționării. Există o povestioară minunată: se spune că atunci când armada spaniolă a lui Columb a ajuns în Caraibe, amerindienii nu au reușit să vadă navele, chiar dacă erau la orizont. Motivul pentru care nu au văzut navele a fost că ei nu știau de existența lor, în creierul băștinășilor nefiind nici o informație referitoare la navele de mare viteză. Shamanul a privit oceanul și a văzut valurile cauzate de nave, dar nu

vedea nici un vas. Așa că a început să se întrebe care era cauza respectivului efect. În fiecare zi mergea și privea marea, din nou și din nou. După un anumit interval de timp a reușit să vadă navele. Odată ce le-a văzut, le-a spus tuturor că acestea există. Și pentru că toți aveau încredere în el, le-au văzut și ei.

Noi creem realitatea. Suntem o mașină de produs realități și permanent creem efecte alea acesteia. Percepem întotdeauna ceva ducă pe ce s-a reflectat în oglinda memoriei. Referitor la faptul dacă trăim sau nu într-un imens simulator, aceasta este o întrebare la care nu avem, în mod necesar, un răspuns corect. Este o chestiune filozofică importantă pe care trebuie să o rezolvăm, în termenii a ceea ce poate să spună știința despre lumea noastră, pentru că în domeniul științei noi suntem întotdeauna observatorii. Deci, suntem, practic, constrâși de informațiile recepționate de creierul uman. Se poate, așadar, ca totul să fie doar o mare iluzie din care nu putem ieși în niciun fel, astfel încât vedem ce este de fapt înafara ei. Creierul nostru nu face diferența între ceea ce se petrece în exterior și ceea ce se petrece în interior.

Aici avem nevoie de o nouă știință, care se numește fizica cuantică și care este subiectul unei game largi de ipoteze discutabile, gânduri, sentimente, percepții intuitive referitoare la ceea ce se petrece de fapt.

Materia nu este ceea ce am crezut noi timp de multă vreme că este. Pentru omul de știință, materia a fost întotdeauna considerată a fi reprezentantul suprem a ceea ce este static și previzibil. În toți atomii și moleculele, particulele ocupă un spațiu insignifiant din volumul acestora. Restul este spațiu vid. Se pare că particulele apar și dispar continuu. Așa că unde se duc atunci când nu sunt aici? Aceasta este o întrebare capcană.

Există un mare mister numit misterul direcției timpului. Există o anumită perspectivă din care legile fundamentale ale fizicii, aflate la dispoziția noastră, nu fac nici o distincție demnă de interes, între, să spunem, trecut și viitor. De exemplu, din perspectiva legilor fundamentale ale fizicii, este o enigmă de ce putem să ne amintim trecutul și în același timp să nu avem același tip de accesare epistemică a viitorului. Din punctul de vedere al acestor legi, este o enigmă de ce considerăm că, acționând acum, putem influența viitorul, dar nu și trecutul. Faptul că avem moduri diferite de accesare epistemică a trecutului și a viitorului, că acționând acum putem controla viitorul într-un mod diferit față de trecut, sunt lucruri atât de fundamentale pentru modul în care experimentăm lumea, încât mi se pare că a nu fi curios în legătură cu ele e similar cu a fi mai mult de jumătate mort.

De fapt universul este în cea mai mare parte gol. Ne place să considerăm spațiul ca fiind gol și materia solidă. De fapt materia nu conține absolut nimic, e complet lipsită de substanță. Să luăm de exemplu un atom. Îl considerăm ca fiind un fel de bilă solidă. Apoi spunem: Nu, stai așa, de fapt există un punct minuscul și dens, chiar în centru, înconjurat de un nor pufoș de electroni probabil oscilând între existență și non existență. Și apoi se dovedește că nici măcar acest lucru nu este adevărat. Chiar și nucleul pe care îl considerăm a fi atât de dens alterează între existență și non existență, la fel de aleatoriu ca și electronii. Cel mai solid lucru pe care îl putem spune despre toată această materie insubstanțială este că e mai degrabă ca un gând, e ca un bit concentrat de informație. Lucrurile nu sunt alcătuite din ceva brut, ci din idei și concepte. Din informație. Electronii au o încărcătură electrică care îi respinge pe ceilalți electroni înainte de a-i atinge. Așa că nimic nu atinge nimic.

Numai în cadrul experienței conștiinței ni se pare că înaintăm în timp. În teoria cuantică, ne putem deplasa și înapoi în timp.

O particulă pe care o considerăm ca fiind ceva solid, de fapt există într-o așa numită superpoziție, asemeni unor valuri extinse de locuri posibile. Și particula există în toate acele locuri în același timp. Superpoziționarea cuantică afirmă că aceasta poate exista simultan în două sau mai multe locuri sau stări. În clipa în care ne focalizăm asupra ei, se stabilizează brusc într-una singură dintre acele poziții posibile. Acesta este un concept foarte bizar și una dintre calitățile esențiale ale lumii cuantice.

Supereroii folosesc superpozițiile, lumea fiind alcătuită din potențiale fășii de realitate până în clipa în care alegem. Eroii aleg ceea ce vor: să fie în mai multe locuri în același timp, să experimenteze mai multe posibilități și să aleagă apoi doar una dintre ele. Întrebarea este: cât de departe vrei să mergi prin tunelul ce duce în necunoscut?

Trebuie să eliminăm radical acest tip de gândire și în locul să să recunoaștem că până și lumea materială din jurul nostru – scaunele, masa, covorul, camera, chiar și aparatul de filmat – nu este nimic altceva decât posibile vibrații ale conștiinței. Și în fiecare clipă noi alegem una dintre acele mișcări vibratorii pentru a ne aduce experiență în manifestare. Acesta este singurul mod de gândire radicală pe care este necesar să îl dezvoltăm. Este ceva radical și dificil pentru că tendința noastră este să considerăm că lumea este deja ceva, acolo înafara noastră, independent de experiența noastră. Nu este așa! Fizica cuantică e atât de clară în această privință. Chiar și Heisenberg, codescoperitorul fizicii cuantice, a spus că atomii nu sunt lucruri, ci doar tendințe. Deci, în loc să ne gândim la lucruri, trebuie să ne gândim la posibilități.

Creдем că e ceva atât de misterios încât nu putem nici măcar să înțelegem cât e de uimitor! Dar dacă acceptăm aceasta, atunci se naște imediat întrebarea: „Cine/Ce alege dintre aceste posibilități pentru a cauza evenimentele experimentate?” Așa că în mod direct și imediat, ne dăm seama că conștiința este cu siguranță implicată.

Observatorul Suprem nu poate fi ignorat din această ecuație. Știm ce face un observator din perspectiva fizicii cuantice, dar nu știm cine este sau ce este de fapt Observatorul. Aceasta nu înseamnă că nu am încercat să găsim un răspuns. Am căutat în creierile noastre ca să găsim ceva numit Observatorul, dar nu am găsit nimic. Nu e nimeni în creier, nu e nimeni în cortexul cerebral, nu e nimeni în regiunea subcorticală sau limbică a creierului, nu e nimeni acolo care să se numească Observatorul. Și cu toate acestea, cu toții avem experiența aceasta, de a fi ceva, care se numește Observatorul, care urmărește lumea din afară. Să fie acest observator, care ne pare atât de complicat înțelegerii, lumea ne bună și ciudată a particulelor cuantice și modul în care acționează? Să fie atunci acesta Observatorul? În modelul nostru, observatorul este spiritul din interiorul celor patru învelișuri ale corpului bioenergetic. E asemenea spiritului și mașinii, e asemeni conștiinței care conduce vehiculul și observă mediul înconjurător. Cele patru învelișuri ale corpului bioenergetic conțin diverse tipuri de sisteme senzoriale pentru a înregistra diverse amprente din mediul înconjurător.

Fiecare dintre noi influențează realitatea înconjurătoare, chiar dacă încercăm să ne ascundem de asta și să facem pe victimele. Apa este cel mai receptiv dintre cele patru elemente de bază. Cu excepția moleculelor acesteia, știința modului în care gândul influențează materia este necunoscut. Și este întrădeavăr fascinant dacă ne gândim că 90% din corpul nostru este apă. Vă face să vă puneți întrebări, nu-i așa? Dacă gândurile pot influența astfel apa, să ne imaginăm cum ne pot influența pe noi! Gândurile pot ele singure să transforme corpul. Gândurile majorității oamenilor nu influențează realitatea într-un mod constant și substanțial, pentru că ei nu cred că pot să facă aceasta. Ei scriu o intenție și apoi o șterg, crezând că e o copilărie: „Eu nu pot face asta!” Apoi o scriu din nou și iarăși o șterg. Așa că, în medie, aceasta produce un efect foarte mic în timp.

Dacă accepți cu toată ființa ta că poți merge pe apă, o să se întâmple? Da, așa o să fie. Dar să știți că e ca și cu gândirea pozitivă, care e o idee minunată. Dar, de obicei aceasta înseamnă că avem o poșhiță subțire de gândire pozitivă, care acoperă o mare masă de gândire negativă. Deci, gândirea pozitivă nu înseamnă neapărat a gândi pozitiv, ci doar a-i pune o mască gândirii noastre negative. Atunci când ne gândim la lucrurile din jur, facem realitatea mai concretă decât este. Acesta este punctul în care ne blocăm. Ne blocăm în similitudinea realității: „Dacă aceasta este concretă, atunci, evident, eu sunt insignifiant, nu pot să o schimb. Dar dacă realitatea este posibilitatea mea, o posibilitate a conștiinței în sine, apar imediat întrebările: „Cum pot să o schimb?”, „Cum pot să îmbunătățesc?”, „Cum pot să o fac mai fericită?” Vedeți cum ne extindem propria imagine?

În cadrul vechiului tipar de gândire, noi nu putem schimba nimic, pentru că nu avem nici o funcție în cadrul realității. Ea este deja acolo, formată din obiecte materiale, care se deplasează în felul lor, în virtutea unor legi deterministice precise. Și matematica determină ce anume vor face, într-o situație dată. Noi, experimenterii, nu avem nici cea mai mică influență. În cadrul noii viziuni, matematica ne poate oferi întrădeavăr ceva: ne oferă posibilitățile pe care toate aceste mișcări și le pot asuma, dar nu ne pot oferi experiența efectivă pe care o vom trăi în conștiința noastră. Noi alegem această experiență. Prin urmare, efectiv, noi ne creem propria realitate. Poate suna ca o afirmație teribilistă, bombastică a unui adept New Age, care nu înțelege nimic din fizică, dar fizica cuantică ne spune întrădeavăr astfel.

Încotro ne îndreptăm? Ce se întâmplă când murim? De ce există lucrurile? Ce este realitatea? Te face să-ți pui întrebări, nu-i așa?

Dacă gândurile pot influența astfel apa, imaginează-ți cum ne pot influența pe noi. Te-ai întrebat vreodată din ce sunt făcute gândurile? Există o substanță din care sunt făcute? Cred că, pur și simplu, depinde de ce anume consideri că e real. Lumea e alcătuită din linii temporale, posibile, ale realității, până în momentul în care alegem. Toate realitățile într-un câmp cuantic există simultan? Definiția pe care o dăm dependenței e foarte simplă: un proces pe care nu-l poți opri. Există lumi diferite în care locuim: lumea macroscopică, pe care o vedem, există o lume a celulelor, a atomilor noștri, a nucleilor, lumi complet diferite care își au fiecare o limbă și o matematică proprie. Nu numai că sunt mici, dar fiecare lume este complet diferită. Dar sunt în același timp și complementare, pentru că noi suntem atomii „noștri” și, în același timp, celulele; suntem și fiziologia noastră macroscopică. Toate sunt adevărate, atâta doar că există diferite nivele ale adevărului. Nivelul cel mai profund al adevărului, revelat de știință și de filozofie, este adevărul fundamental al unității. La nivelul cel mai profund, subnuclear al realității noastre, voi și noi suntem, practic, unul și același. Ne trezim dimineața și ne creem în mod conștient ziua respectivă, așa cum vrem să fie.

Iată ceva interesant: atunci când ne creem ziua, apar, parcă din senin, tot soiul de lucruri mărunte care se petrec și care sunt inexplicabile. Știm că face parte din procesul său, rezultatul creației noastre, și cu cât facem aceasta mai mult, cu atât construim în creierul nostru o rețea neuronală pentru a accepta că acest lucru este posibil. Ea ne oferă forța și percepția intuitivă a ceea ce să facem în ziua următoare. Dependența ne oferă oportunitatea minunată și sublimă de a stabili diferența dintre intangibilitatea celei mai nobile părți din ființa noastră și viața de zi cu zi, în care acest personaj este relevant, într-o lume tridimensională, prin corpul nostru.

Nimeni n-a văzut vreodată gândurile. Ceea ce văd neurofizicienii este o furtună dezlănțuită în diverse zone ale creierului. Aceste zone corespund anumitor părți ale corpului și stimulilor la care răspunde ființa. E o imagine holografică: compasiune, iubire, abnegația, furie, instinct criminal, ură... Creierul nu face diferența dintre ceea ce vede în mediul înconjurător și ceea ce-și amintește, pentru că în ambele situații sunt activate aceleași rețele neuronale. Creierul este alcătuit din celule nervoase foarte mici numite neuroni. Aceștia au niște ramificații subțiri, prin intermediul cărora se conectează la alți neuroni, formând astfel o rețea neuronală. Fiecare punct de conexiune este integrat într-un gând sau amintire. Creierul alcătuiește concepte prin intermediul legii memoriei asociative. De exemplu ideile, gândurile și sentimentele sunt toate încorporate și interconectate în această rețea neuronală și toate prezintă o relație posibilă, unele cu celelalte.

Conceptul și sentimentul de iubire, de exemplu, este depozitat în această vastă rețea neuronală. Dar noi construim conceptul de iubire din multe idei diverse: unii oameni au asociat iubirea cu dezamăgirea și atunci, când se gândesc la iubire, experimentează amintirea durerii, tristețe, mânie sau chiar furie. Aceasta din urmă poate fi conectată de sistemul de durere, care poate fi legat de o persoană care e și ea conectată la sentimentul iubirii. Ne construim modele referitoare la felul în care vedem lumea exterioară. Orice informație pe care o procesăm, orice informație care intră în sistemul nostru din mediul exterior, e întotdeauna colorată de experiențele pe care le-am avut și de un răspuns emoțional pe care îl prezentăm, care reacție la impulsul respectiv. Cine e la comandă atunci când ne controlăm emoțiile sau când răspundem la emoțiile noastre? Știm, din punct de vedere fiziologic, că celulele nervoase, care se activează simultan se conectează între ele. Dacă practicăm un lucru în mod repetat, celulele nervoase respective se vor conecta între ele, dobândind o relație pe termen lung. Dacă vă enervați sau vă simțiți frustrați, dacă suferiți zilnic, dacă vă găsiți motive să vă simțiți victimizați în viață, atunci, practic, voi vă reconfigurați și vă reintegrați zilnic rețeaua neuronală. Și acum rețeaua neuronală respectivă are o relație pe termen lung cu toate celelalte celule nervoase, numite „identitate”. Mai știm de asemenea că celulele nervoase care nu sunt activate simultan nu mai sunt nici interconectate între ele și își pierd astfel relația pe termen lung, pentru ca de fiecare dată când noi întrerupem un proces de gândire care produce un răspuns chimic în corpul nostru, celulele nervoase încep să rupă relația pe termen lung dintre ele. Atunci când începem să întrerupem și să observăm, dar nu din perspectiva relației stimul-răspuns și a reacției automate, ci prin observarea efectelor produse, atunci nu mai suntem persoana corp-minte-conștiința-emoții, care răspunde la mediul înconjurător ca un mecanism automat. Aceasta înseamnă că emoțiile sunt bune sau rele? Nu. Emoțiile sunt configurate pentru a amplifica, printr-un proces chimic, o parte a memoriei pe termen lung. De aceea le avem. Toate emoțiile sunt substanțe chimice imprimate holografic. Cea mai sofisticată farmacie din univers e aici, în interiorul nostru.

Există o parte a creierului numită hipotalamus. El e ca o minifabrică unde se assemblează substanțe chimice ce corespund anumitor emoții pe care le experimentăm. Aceste substanțe chimice se numesc peptide și sunt alcătuite din mici lanțuri secvențiale de aminoacizi. Corpul este, practic, o unitate de carbon care fabrică 20 de aminoacizi diferiți, ele formând împreună structura sa fizică. Corpul este o mașină care produce proteine. În hipotalamus, micile lanțuri de proteine sunt asamblate în anumite neuropeptide sau hormoni neuronali, care se potrivesc cu stările emoționale pe care le experimentăm zilnic. Deci, există substanțe chimice care se potrivesc fiecărei stări emoționale pe care o experimentăm: furie, tristețe, starea de victimă, poftă...

Și în clipa în care experimentăm acea stare emoțională, în corpul sau creierul nostru hipotalamusul va asambla imediat peptida respectivă și apoi o va elibera în fluxul sanguin. Din momentul în care ajunge în sânge, își croiește drum până la diverse centre sau părți ale corpului nostru. Fiecare celulă a corpului are acești receptori exteriori. O singură celulă poate avea mii de receptori la suprafața sa, deschizând-o către lumea de afară. Atunci când peptida ajunge la suprafața celelei, ea, practic, – ca o cheie care intră în borască – se poziționează pe suprafața receptoare și se conectează la ea ca și cum s-ar răsuci acolo. E ca o sonerie care sună și transmite un sunet în interiorul celelei.

Dar există anumite lucruri pe care le facem și care știm că ne vor face să evoluăm. Există și lucruri care nu ne vor face să evoluăm. Dumnezeu este deținător al acelor părți ale experienței noastre despre lume,

care sunt întrucâtva transcendente, sublime. Nu avem nici cea mai mică idee, despre ce este Dumnezeu de fapt. Cu toate acestea, avem experiența faptului că Dumnezeu există. Este ceva foarte real în legătură cu această prezență numită Dumnezeu, deși nu avem idee cum să-l definim pe Dumnezeu: nu putem să-l vedem ca pe o ființă sau ca pe un lucru. Dumnezeu este o superpoziție a spiritului existent în toate lucrurile. Și trebuie să mergem pe calea aceasta. Într-o zi va trebui să iubim abstractul la fel de mult pe cât iubim starea de dependență. Singurul mod în care ne putem considera ca fiind măreți nu va fi prin modul în care acționăm asupra corpului nostru, ci prin modul în care acționăm asupra minții noastre. Deci, înainte de a ne alcătui în mod conștient destinul, de a ne arunca înainte din punct de vedere spiritual cu ideea că gândurile noastre ne pot afecta viața și realitatea, avem acest mic pact, pe care îl facem atunci când ne creăm ziua, influențând astfel câmpul cuantic.

Deci, creierul este capabil să facă milioane de lucruri diverse și oamenii ar trebui să afle cât de capabili sunt de fapt, cât de performantă este mintea lor. Cunoașterea acestui fapt incredibil poate să facă atât de multe pentru noi, ne poate ajuta să învățăm, ne putem chiar transforma și adapta, putem deveni mai buni decât suntem și ne poate chiar ajuta să ne transcendem condiția existenței noastre, la care putem într-adevăr înțelege lumea într-un mod mai profund, un nivel la care să putem înțelege relația noastră cu celelalte lucruri și ființe. Putem de asemenea să ne atribuim o semnificație mai profundă nouă înșine și lumii din care facem parte. Putem arăta că există o parte spirituală a creierului nostru, că e o parte la care putem avea acces cu toții. Trebuie să formulăm ceea ce ne dorim, să ne concentrăm atât de mult și să fim atât de conștienți de el încât să ne pierdem pe noi înșine, să pierdem noțiunea timpului și a identității noastre. Și în clipa în care suntem atât de implicați în acea experiență, imaginea aceea e singura care e reală. Cu toții am trăit această experiență când ne-am hotărât că ne dorim ceva. Aceasta este fizica cuantică în acțiune. Aceasta este realitatea care se manifestă. E Observatorul în acțiune. Conștiința noastră îi influențează pe cei din jur, influențează proprietățile materiei. Ne influențează viitorul. Noi participăm la crearea propriului nostru viitor.

V-ați privit vreodată pe voi înșivă prin ochii unui altcuiva, care sunteți voi acum? Asta da inițiere! V-ați oprit vreodată pentru o clipă să vă priviți pe voi înșivă prin ochii Observatorului Suprem? Noi suntem mult mai mult decât credem că suntem și putem fi chiar mai mult și decât atât. Putem să influențăm mediul înconjurător, pe ceilalți oameni, chiar și spațiul. Suntem responsabili pentru toate acestea, nu suntem separați de mediul înconjurător. Suntem legați de tot ce este în jurul nostru, nu suntem singuri.

A ști că există această interconexiune a întregului univers, că suntem interconectați între noi și, în același timp, interconectați cu întregul univers la un nivel fundamental, credem că e cea mai bună explicație dată spiritualității. Credem că scopul nostru aici este să ne dezvoltăm înzestrările și potențialitățile și să învățăm să fim niște creatori care acționează efectiv. Ne aflăm aici ca să infiltrăm spațiul cu idei și opere ale gândului. Suntem aici ca să facem ceva cu viața aceasta, să recunoaștem identitatea cuantică, locul în care avem într-adevăr posibilitatea de a alege. Atunci când apare această schimbare de perspectivă putem spune că respectiva ființă s-a iluminat. Mecanica cuantică îi permite intangibilului să se întrepătrundă cu natura umană. Fizica cuantică, foarte succint vorbind, este o fizică a posibilităților. Totuși, ea ridică în mod fundamental întrebarea: „Ale cui sunt posibilitățile?” și „Cine alege dintre aceste posibilități pentru a ne oferi evenimentul experimentat efectiv?” Singurul răspuns satisfăcător, atât din punct de vedere logic, cât și al semnificației, este conștiința, fundamentul oricărei ființări. Trebuie să căutăm cunoașterea fără nici o interferență a dependențelor noastre. Și dacă putem face aceasta, vom manifesta cunoașterea în realitate și corpurile noastre o vor experimenta în noi moduri, prin intermediul unor noi procese chimice, al unor noi holograme, prin intermediu acelu „altundeva al minții, dincolo de visele noastre cele mai nesăbuite.

Cum putem măsura efectele? Ne trăim viața și putem vedea apoi dacă undeva în viața noastră s-a schimbat ceva. Și dacă s-a schimbat ceva, noi vom deveni oamenii de știință ai vieților noastre. Acesta este de fapt motivul pentru care suntem aici. Nu acceptați totul ca fiind adevărat! Testați și vedeți dacă e adevărat!

Pentru a încheia, dorim să prezentăm o scurtă întâmplare atribuită elevului Albert Einstein: Într-o discuție cu profesorul său care dorea să demonstreze copiilor că Dumnezeu, din moment ce a creat totul, inclusiv răul, este un Dumnezeu nefast. Pentru a-l combate, Einstein susține că așa cum frigul și întunericul nu există, ci sunt rezultate ale absenței căldurii și luminii, așa și răul din viața noastră apare atunci când nu suntem plini de dragostea lui Dumnezeu.

Cât de adânc vrei să mergeți prin tunelul care duce în necunoscut? Chibzuți la asta o vreme!

Materiale suplimentare
 * Video * Imagii * Muzica *

Munții Rodnei

Munții Rodnei fac parte din grupa de nord a Carpaților Orientali. Cu înălțimea maximă de 2.303 de metri, atinsă de Vârful Pietrosul Rodnei, Munții Rodnei sunt cei mai înalți și mai grei de străbătut din lanțul Carpaților Orientali.

Cuștea principală mișcărilor este de 50 km lungime, pe o lățime de 30-40 km, este orientată est-vest, abruptă spre nord și domoală spre sud.

Munții apar sub forma unui horst alcătuit din igluri cristaline, solenitat de fali profunde: Dragoș Vodă (la nord) și Poșnei (la sud). În partea sudică a munților apar roci vulcanice neogene, sub forma unor măguri dispuse în lungul Someșului Mare.

„Liceu” de George Bacovia Search powered by Google

Absolvenții noștri...

**PENTRU SPONSORUL NOSTRU,
PIM**

Adrese:

Primar și Gimnaziu : str. Smârdan
nr.13

Liceu: str. Roșcani, nr.5

Numere de telefon :

Primar și Gimnaziu: tel/fax 0232-217975,
0332-800876

Liceu: tel. 0232-233550, 0332-405790

e-mail rwschool@wurmbbrand.ro

www.wurmbbrand.ro